

3 UTREDNING LANDSKAP

3.1 Metode og datagrunnlag

3.1.1 Datagrunnlag- og kvalitet

Denne utredningen er basert på følgende datagrunnlag:

- Beskrivelse av de tekniske planene og oversiktskart.
- Dokumenter
 - NIBIO – beskrivelse av landskapsregion landskapsregion 23 – Indre bygder på Vestlandet
 - Artsdatabankens NiN Landskap
- Kartdata:
 - NIBIO- inndeling i Landskapsregioner og underregioner
 - Artsdatabankens NiN Landskap
 - Norgeskart
 - Norge i bilder
 - Kilden, NIBIO
 - Kulturminnesøk
 - Naturbase, Miljødirektoratet
 - NBI-registeret
 - Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)

I tillegg er Vikjavev.no nytta som kilde.

Det er kun oppgitt mastepunkt for alternativ 1, 2a og 2b. Merk at man heller ikke har mastepunkter helt ned til Ramnaberget i øst. Landskap (og friluftsliv) utreder derfor kun disse tre alternativene som omfatter delstrekninger A+B+F, A+B+C1 og A+B+C2, se kart i Figur 1-3, Figur 1-4, Figur 1-5.

Utreder har hatt informasjon om kraftledningstraseene, utstrekningen, plasseringen og dimensjoneringen av de tre ulike transformatorstasjonstomtene og vært på befaring. Datagrunnlaget vurderes å være godt (ref. tabell i kap. 2.2).

Utredningen av tema landskap er utarbeidet av Ragni I. Helweg, Åsta Midtbø og Andrea Vatsvåg. Alle tre er landskapsarkitekter med >10 års erfaring.

3.1.2 Verdikriterier

Når tiltaksområdet er delt inn i delområder og landskapskarakteren for hvert delområde er fastsatt, vurderes de ulike delområdenes verdi ved å se på delområdenes kvaliteter i sin helhet, med utgangspunkt i landskapskarakteren. I tillegg til å angi hvilken verdikategori (ubetydelig, noe, middels, stor og svært stor) et delområde går inn under, er det også vist plassering innenfor verdikategorien ved en pil på en skala.

Tabell for hvordan de ulike delområdenes verdi vurderes er i henhold til veileder M-1941 for konsekvensutredninger (Miljødirektoratet 2021), og er vist i vedlegg 4.

3.1.3 Påvirkningskriterier

Når de ulike delområdenes verdi er fastsatt, vurderes påvirkning ved hvordan og i hvor stor grad planen/tiltaket endrer delområdet landskapskarakter. Det er virkninger av varig karakter som beskrives per delområde, mens midlertidig påvirkning i anleggsfasen er beskrevet generelt for tiltaket i eget avsnitt. I tillegg til å beskrive påvirkning og angi hvilken påvirkningskategori (forbedret, ubetydelig endring, noe forringet,

forringet og sterkt forringet) et delområde går inn under, er det også vist plassering innenfor påvirkningskategorien ved en pil på en skala.

Vurderinger av de ulike delområdenes påvirkning er i henhold til M-1941 (Miljødirektoratet 2021).

3.1.4 Definisjoner og begreper

Tiltaksområdet

Tiltaksområdet omfatter alle områder som blir direkte påvirket av den planlagte utbyggingen med tilhørende aktiviteter. Det er dette som utgjør fotavtrykket til det planlagte tiltaket, og som vil endre landskapets form og innhold fysisk.

Influensområdet

Influensområdet omfatter tiltaksområdet og en sone rundt dette området der man kan forvente fysiske og visuelle effekter ved en eventuell utbygging. Denne sonen inkluderer bl.a. områder som berøres av fjernvirkningen av utbyggingen, også utover selve tiltaksområdet. Størrelsen på influensområdet vil avhenge av synligheten av tiltaket, som igjen er avhengig av en rekke faktorer:

- Terrengformer og landskapsrom
- Standpunkt, avstand
- Lysforhold, årstider og vær
- Bakgrunn – kontrast eller silhuettvirkning
- Fargesetting
- Vegetasjon

Visuelt influensområde

I forbindelse med kraftledninger snakker man om ulike soner hvor fra master og kraftledninger er mer eller mindre synlig (Berg, 1996).

Visuelt territorium: Det arealet objektet legger visuelt beslag på. Innenfor denne sona må man flytte blikket for å fange inn hele objektet. Avstanden regnes til 3 x mastehøyden (her vil det normalt tilsi 75-90 m).

Visuell dominanssone: Sona rekker ut til det punktet der betrakteren ikke lengre bare ser objektet (objektet fyller heile synsfeltet), men ser det sammen med omgivelsene. Avstandsverdien vil ligge på 8-10 x objekthøyden (inntil ca. 300 m).

Visuell influenssone: Denne sonen vil være sterkt avhengig av siktforhold og dagslys. Basert på erfaringstall er denne grensen for hvor master og ledninger blir vurdert som godt synlige som et sammenhengende anlegg satt til 4 km.

Visuell siktsone: Sona stekker seg videre til det området der anlegget ikke lengre er synlig. På klare sommerdager kan dette være 20-40 km. Det antas at anlegget fra denne avstanden, tross synlighet vil ha liten betydning for det visuelle inntrykket.

I denne rapporten er grensa for det visuelle influensområdet som utredes satt til en 4 km buffersone ut fra tiltaket.

Landskapskarakter

Landskapskarakter er definert på følgende måte:

Landskapskarakter er et uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag, arealbruk, historiske og kulturelle innhold, og romlige og andre sansbare forhold som særpreger området og adskiller det fra omkringliggende landskap.

Fastsetting av landskapskarakter bygger på en helhetlig tolkning av landskapet slik det forstås og oppfattes, jfr. Den europeiske landskapskonvensjonen.

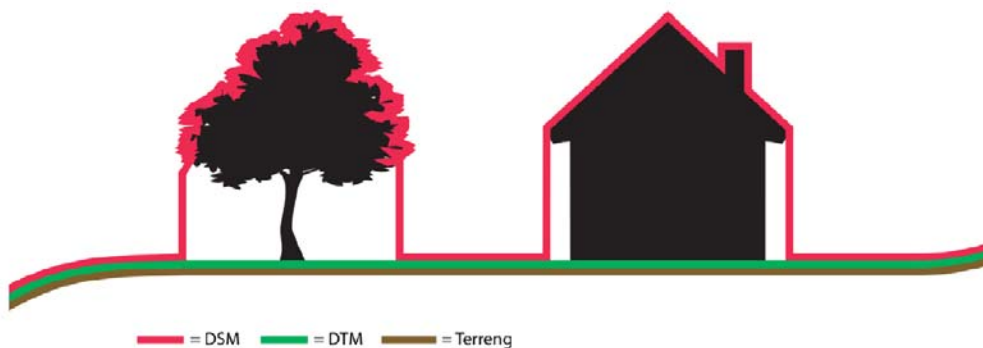
Teoretisk synlighetskart

Det er utarbeidet teoretiske synlighetskart for de ulike trasealternativene, se Figur 1-8, Figur 1-9 og Figur 1-10. Synlighetskartene viser teoretisk synlighet til antall master og er basert på DOM-data (overflatemodell). Det vil si at de tar hensyn til blant annet eksisterende vegetasjon og bebyggelse. Dette viser mer korrekte visuelle virkninger av tiltakene enn et kart basert på DTM-data (terrengmodell), som kun tar hensyn til terrenget. Enkelte tiltaksområder vil medføre hogst av trær. Der dette er aktuelt er trærne fjernet i DOM-dataene før det er utarbeidet teoretiske synlighetskart, for å få et mest riktig resultat. Det er ikke laget synlighetskart for transformatorstasjonsalternativene.

Der det er vegetasjon i modellen vil det skjerme for synligheten som det vil gjøre i virkeligheten. Men i områder med vegetasjon kan det vises synlighet som egentlig er fra toppen av vegetasjonen der ingen (normalt) oppholder seg. I modellen vil det som defineres som vegetasjon også blokkerer synligheten fullstendig selv om man i realiteten vil kunne se noe gjennom den. Dette blir mulige usikkerheter/feilkilder i synlighetskartene.

Øyehøyde i de teoretiske synlighetsanalysene er satt til 160 cm over terreng. Det som er synlig vil avhenge av fysiske hindre, som trær og bygg og om man ser oppover eller nedover mot tiltaket.

Merk at 100% synlighet ikke betyr at man ser 100% av tiltaket. Det betyr at man ser opp mot 100% av punktene som er lagt inn i analysen, som er de høyeste punktene på anlegget (taket på bygg og toppen av apparatanlegg osv.).

Figur 3-1. Illustrasjonen viser forskjellen mellom overflatemodell (DOM (her DSM)) og terrengmodell (DTM), og hvordan DOM-scanningen oppfatter de ulike elementene (Kilde: NIKU 2016).

Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA)

Noen av områdene i influensområdet er definert som såkalte KULA-områder. I Riksantikvarens KULA-database forklares KULA blant annet på følgende måte:

«Prosjektet Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) har hatt som mål å synliggjøre hvordan bosettinger, næringer og ferdsel har preget landskapet. Viktige faser og hendelser i historien, historiske strukturer og ulike etniske og sosiale gruppers bruk av landskapet har satt sine spor. Fra og med 2023 inngår KULA i en felles oversikt over Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse».

«KULA-registeret er ikke en verneplan og landskapene blir ikke fredet eller vernet ved at de blir med. KULA er et signal om at det er viktig å ta hensyn til verdiene, og skal være et kunnskapsgrunnlag som kommunene og andre etater kan bruke i sin arealplanlegging. Det er viktig at landskapene fortsatt er i bruk og at jorda og skogen drives videre. Fortsatt drift kan i mange tilfeller være avgjørende for å ta vare på landskapsverdiene.

En KULA-status skal ikke stoppe utviklingen, men bidra til en god utvikling som ivaretar verdiene» (Riksantikvaren 2020).

3.2 Områdebeskrivelse og inndeling i delområder

3.2.1 Bakgrunn for inndeling i delområder

KULA-områder

KULA-områdene i influensområdet er på høring og ennå ikke vedtatt. De er likevel medtatt i denne utredningen som et føre-var tiltak.

NiN Landskap

NiN landskap er eit system for beskrivelse av landskapsmessig variasjon som er i samsvar med definisjonane i den europeiske landskapskonvensjonen og naturmangfaldsloven. NiN landskap er ein del av artsdatabanken sitt typesystem «Natur i Norge (NiN)» (4). Systemet inneholder standardisert metodikk for avgrensing og typeinndeling av landskap. Landskapstypeinndelingen i NiN omfatter alle landskap fra naturlandskap, via jordbrukslandskapet til bylandskapet.

NiN landskapstyper 2.0 er et nasjonalt heldekkende kartleggingssystem på landskapstypenivå. Systemet svarer ut formålet med ivaretagelse av mangfold i landskapet, som i naturmangfoldloven er definert som «mangfoldet av landskapstyper».

Kartleggingssystemet er lagt til et detaljeringsnivå som er tilpassa målestokk 1:50 000.

Databasen utgjør en sentral del av kunnskapsinnhenting og inngår som et grunnlag for analysen.

Landskapstyper i planområdet

Planområdet er som eit første trinn grovindel med utgangspunkt i aktuelle landskapstyper i NiN Landskap. Planområdet omfattar tre overordnede landskapstyper, der to er definert om innlandslandskap og eit er definert som kystlandskap.

Under er det ein gjennomgang av landskapstypene. Utdrag frå omtalen i NiN er vist i kursiv.

Innlandsås- og fjellandskap:

Landskapstypen omfatter kupert ås- og fjellandskap med høydeforskjeller større enn 250 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene er overveiende åpne og ligger like nedenfor den klimatiske skoggrensen, med veksling mellom åpne heiområder, innslag av fjellskog, enger og dvergbuskdominert vegetasjon. Disse områdene er ofte formet gjennom avskoging av fastmarksskogsmark og opprettholdelse av åpen mark gjennom rydding av kratt og trær og sommerbeite med moderat beitetrykk. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.

Innenfor vårt influensområde har vi disse 5 underkategoriene av Innlandsås- og fjellandskap:

LA-TI-I-A-27 Middels kupert ås- og fjellandskap under skoggrensen

LA-TI-I-A-40 Kupert ås- og fjellandskap under skoggrensen

LA-TI-I-A-45 Kupert ås- og fjellandskap med hei over skoggrensen

LA-TI-I-A-46 Kupert ås- og fjellandskap med bart fjell over skoggrensen

LA-TI-I-A-53 Tindepregt ås- og fjellandskap med bart fjell over skoggrensen

Innlandsdallandskap:

Landskapstypen omfatter dallandskap der dalformen er svært smal og/eller svært dypt nedskåret fra omkringliggende åser, fjell og/eller slettelandskap. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog. Områdene har mindre tydelig innsjøpreg, og ingen vann/innsjøer som er større enn 2 km². Områdene har normalt både elver og mindre innsjøer. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.

Innenfor vårt influensområde har vi disse 6 underkategoriene av innlandsdallandskap:

LA-TI-I-D-32 Relativt åpent dallandskap under skoggrensen

LA-TI-I-D-51 Relativt åpent dallandskap med hei over skoggrensen med innsjø

LA-TI-I-D-65 Nedskåret dallandskap under skoggrensen

LA-TI-I-D-67 Nedskåret dallandskap under skoggrensen med bebygde områder

LA-TI-I-D-68 Nedskåret dallandskap under skoggrensen med bebygde områder og jordbruksdominans

LA-TI-I-D-90 Dypt nedskåret dallandskap under skoggrensen

Fjordlandskap:

Landskapstypen omfatter fjordlandskap der dalformen er smal og dypt nedskåret fra omkringliggende åser, fjell og/eller slettelandskap. Landskapet er tydelig preget av intensiv arealbruk med et større tettsted, småby eller fritidsbebyggelse med høy bygningstetthet.

Innenfor vårt influensområde har vi disse 6 underkategoriene av fjordlandskap:

LA-TI-K-F-9 Relativt åpent fjordlandskap med bebygde områder

LA-TI-K-F-17 Nedskåret fjordlandskap

LA-TI-K-F-18 Nedskåret fjordlandskap med bebygde områder

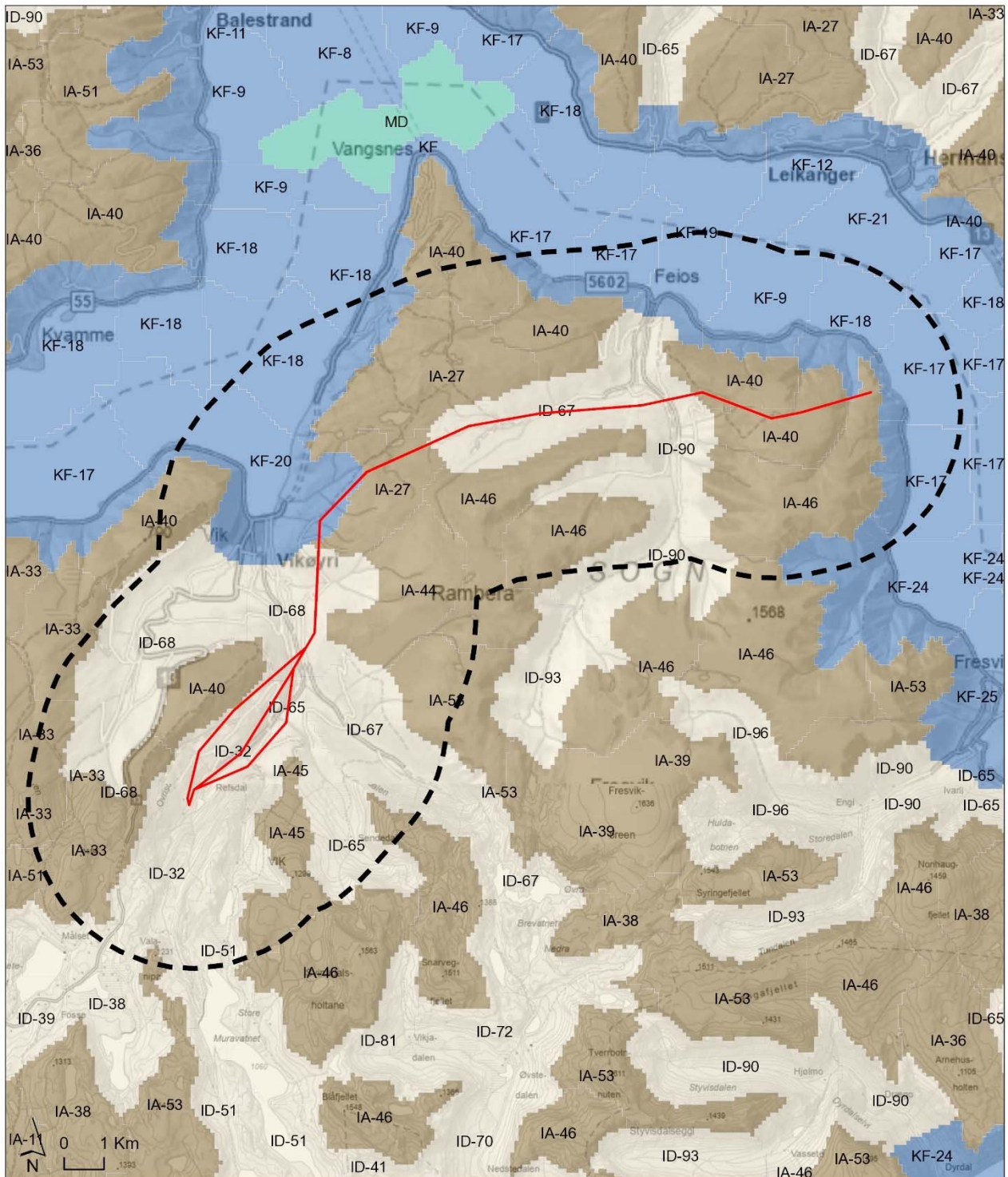
LA-TI-K-F-19 Nedskåret fjordlandskap med bebygde områder og jordbruksdominans

LA-TI-K-F-20 Nedskåret fjordlandskap med tett bebyggelse

Nasjonalt referansesystem for landskap (NIBIO),

Influensområdet ligger innenfor landskapsregion 23 – Indre bygder på Vestlandet, beskrevet i Nasjonalt referansesystem for landskap. Regionen dekker de mest storslagne av Norges fjordlandskap, med dramatiske, ville og varierte fjell og dalbunner. Fjellsidene reiser seg som bratte, skogkledte vegger opp fra frodige, flate eller skålformete dalbunner. Isen som formet fjordene har her gravd seg dypere enn andre steder, og slipt ned og ut i gamle elvedaler, og gitt dem sitt U-formete tverrsnitt.

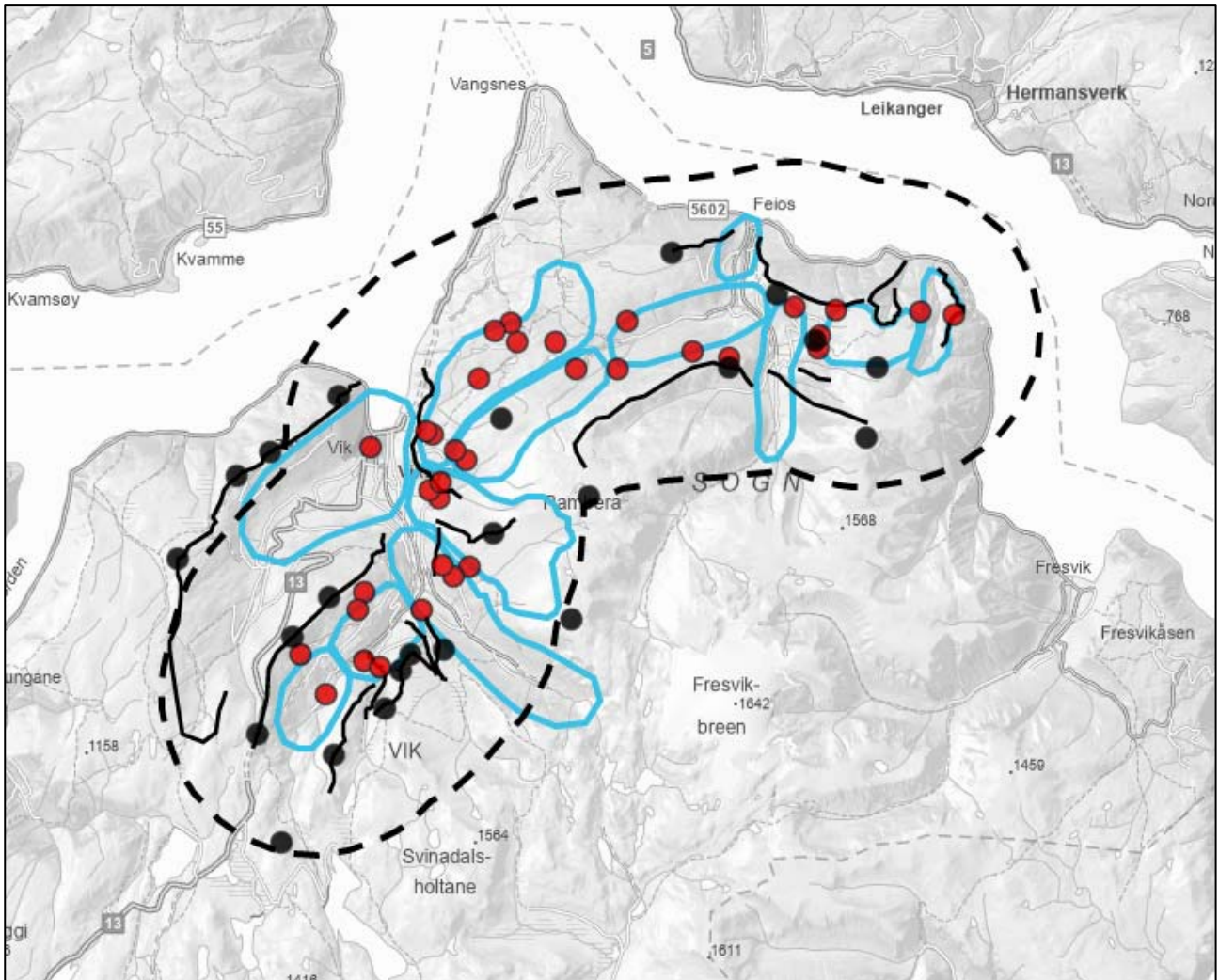
Ny 420 kV kraftledning Ramnaberget – Refsdal, inkludert ny Vik transformatorstasjon

<p>Tegnforklaring</p> <p> Influensområde 4km</p> <p> Ny 420 kV kraftledning alle alternativer</p>	<p> Innlandsås- og fjellandskap</p> <p> Innlandsdallandskap</p> <p> Innlandslettlandskap</p> <p> Kystås- og kystfjellandskap</p> <p> Fjordlandskap</p> <p> Kystslettlandskap</p> <p> Marine ås- og fjellandskap</p> <p> Marine dallandskap</p> <p> Marine slettlandskap</p>	<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
	<p>Vik - Refsdal</p> <p>NiN - Landskapstyper</p> <p>Målestokk: 1:120 000</p> <p>Oppdrag: 10228438-01</p> <p>Tegnet: JRF Dato: 20.03.2023</p> <p>Kartgrunnlag: Artsdatabanken, Miljødirektoratet</p> <p>Filnavn: 10228738-01_Vik-Refsdal_NiNLandskap_20230320</p>	<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>

Figur 3-3 Landskapstyper (grunntyper) delområder Natur i Norge fra artsdatabanken. Fjordlandskap er dei blå områda, brune områder er innlandsdallandskap og beige områder er innlandsås- og fjellandskap.

Det er utarbeidet et registreringskart for landskapsbilde, se Figur 3-2. Dette registreringskartet viser landskapskomponenter og landskapselement som har blitt lagt til grunn for fastsettelse av landskapets karakter for de ulike delområdene. Registreringskartet sin detaljeringsgrad og innhold er tilpasset kommuneplannivå.

Figur 3-2 Registreringskart landskap. Svart stipla linje utgjør influensområdet på 4 km, svarte prikker utgjør utsiktspunkt, røde prikker utgjør landemerker, blå polygoner utgjør landskapsrom og svarte heltrukne streker utgjør landskapskonturer. Kart: Cloudgis

3.2.2 Inndeling i delområder og verdivurdering

Tiltakets tre hovedalternativer til spenningsoppgradering, følger i hovedsak de samme landskapsrommene hele traséen fra Refsdal til Ramnaberget. De største avvikene i traséforslagene, og med størst ulik påvirkning i influensområdene, er over fjellovergangen mellom Vik og Åfet. Der ligger eksisterende trasé (nord) på en hylle/slette nord for og lavere enn trasévalgene (midt) og (sør) som utredes i denne utredningen.

Delområder

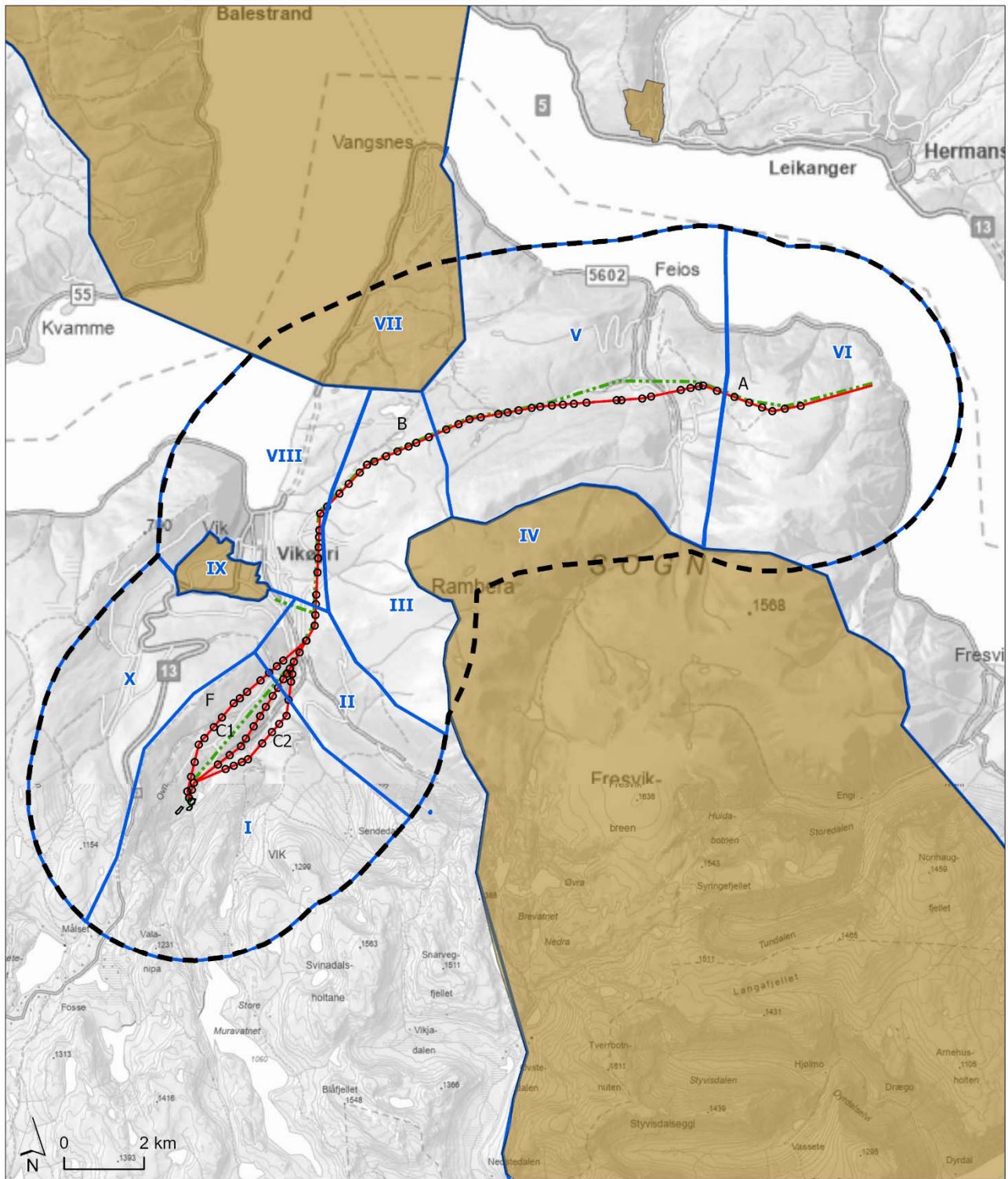
For inndeling i delområder er det tatt utgangspunkt i landskapsregionene fra Nasjonalt referansesystem for landskap, KULA områder og NiN landskap, der inndeling er tilpasset skalaen for utredningen. Inndelingen blir derfor på et mer overordnet nivå enn NiN landskap, og mer detaljert enn Nasjonalt referansesystem for landskap.

- i) Ovrisdalen
- ii) Seljadalen

- iii) Rambera stølene
- iv) KULA Nærøyfjorden
- v) Feios – Åfet
- vi) Vidasethovden
- vii) KULA Balestrand og Vangsnes
- viii) Vikøyre
- ix) KULA Hove Hopperstad
- x) Bødalen

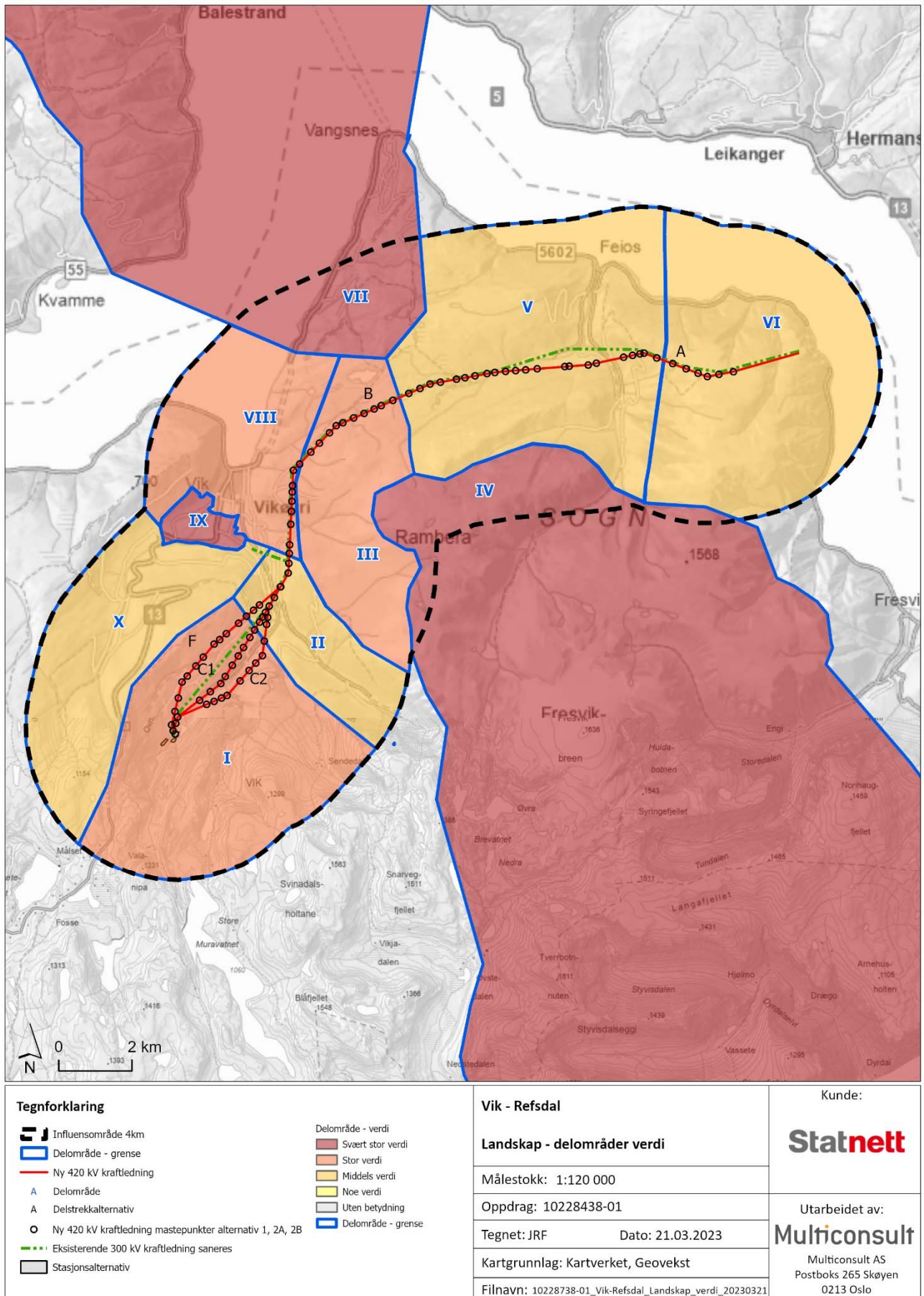
Delområdene er inndelt hensiktsmessig for utredningen, på bakgrunn av tiltakets influensområde og ulike interne påvirkning på grunn av terrengformasjoner, landskapsrom og siktlinjer. Inndelingen har 10 delområder.

De ti delområdene beskrives videre og gis verdivurderinger i tabellene som følger. De enkelte forholds betydning for delområdets samlede landskapskarakter angis på skalaen: uvesentlig - mindre viktig – viktig – svært viktig – avgjørende.

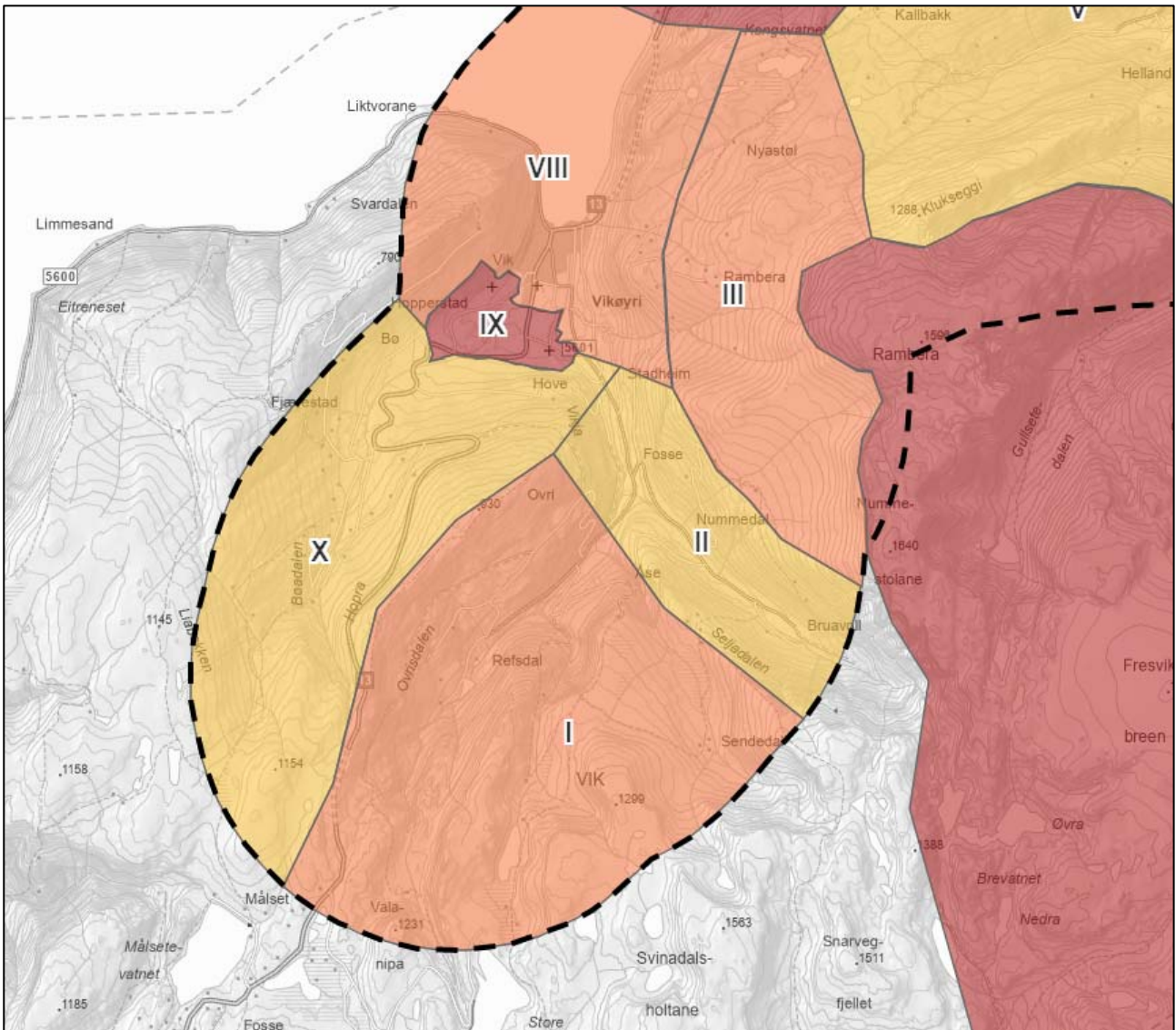
Tegnforklaring 	Vik - Refsdal	Kunde: Statnett
	Landskap - delområder	
	Målestokk: 1:120 000	Utarbeidet av: Multiconsult Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo
	Oppdrag: 10228438-01	
	Tegnet: JRF Dato: 21.03.2023	
Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst	Filnavn: 10228738-01_Vik-Refsdal_Landskap_omr_20230321	

Figur 3-4 Kart med delområder innen landskap og traséalternativene.

Figur 3-3. Verdikart for fagtema landskap.

Delområde I Ovrisdalen

Figur 3-4 Utsnitt fra GIS modell som viser delområde I Ovrisdalen. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Dalen har en svakt buet form, med en trang, nesten V-formet bunn (150-375moh), i retning sørvest - nordøst. Dalsnittet åpner og vider seg ut i høyden, og gir gode solforhold for landskapsdrift på vest- og nordsiden. Vestre dalside er sammenhengende og jevn, og med en jevn avslutning langs Ovriseggi (750-932moh). Østsiden er oppbrutt av to bratte elvegjel; Kinndalen og Hugla, og har en mer kompleks sammensetning. Østre fjellside har skrint vegetasjonsdekke, med mye synlig, flakete berg. Toppkantene som avgrenser landskapsrommet på østsiden, går	Viktig

	opp og ned fra 700 til 1136moh. I sør avsluttes delområdet av at dalen lukkes, i nord snevrer Åsafjellet dalen inn.	
Vegetasjonsdekke	Vegetasjonen i dalbunnen er en blanding av jordbruksmark og naturlig buffervegetasjon langs elven og opp i høyden med fv. 5601. Vestre dalside har store områder med jordbruksmark og felt med løv- og barskog. Østsiden har mye bart fjell. Opp til toppkanten av dalrommet er det separerte felt med løv- og barskog.	Viktig
Arealbruk	Dal med enslige jordbruk og gårder i klynge, og jordbruksmarker i liene på begge sider, mest på vestsiden. Kraftstasjonen på Refsdal ligger innerst i dalen, sammen med dammene. Dalformen snevrer inn nord for demningen og skjuler anlegget delvis fra resten av dalen. Eksisterende kraftledning går fra Refsdal kraftstasjon i sør, i rett linje gjennom dalrommet, langs vestsiden, over Ovri og ned til Fosse. Det er omfattende infrastruktur opp til høyreliggende bebyggelse i begge dalsider.	Viktig
Bebyggelse	Det er gårdsbruk med bolighus, driftsbygninger og uthus i den nederste halvparten av dalrommet. Støler i høyden på vestsiden. Kraftstasjon og demning øverst på ca. 400moh.	Mindre viktig
Kulturhistorie	En del gårdsbruk med høy autentisk, tradisjonell bygningsmasse, og nærlandskap med noen steder historiefortelling av høy verdi. Eksempelvis Gamle Rislåg gård, antakelig fra før 1350. Rester av klynge- og rekketun i de slake områdene på vestsiden.	Svært viktig
Romlige-visuelle forhold	Dalform med store, dramatiske kontraster opp mot kantene som avslutter rommet. Dalen deles av en fremskutt fjellform ved Gamle Rislåg, som skjærer Refsdal kraftstasjon fra resten av dalen. Nordlige dalrom er sammenhengende og med generelt gode siktlinjer og sammenhenger. Barskog hindrer stedvis siktlinjer nede i dalen.	Svært viktig

Landskapskarakter

Tydelig dalform med typisk overordnet jordbrukskarakter nede i dalen og utmark og bar- og løvskog i de øvre sjikt. Velholdte bruk, med tydelig tidsdybde og god historiefortelling om tradisjonelt kulturlandskap.

Delområdet fremstår med høy kompleksitet og godt lesbare sammenhenger, autentisitet, tidsdybde, og representativitet for landskapstypen. De enkelte objekter og elementer har gjennomgående logiske sammenhenger og plasseringer i forhold til ressurs- og arealbruk, og fremstår med høye estetiske verdier, særlig representert med områder som Rislåg, Stedje, Halrynjo, og Ovri.

Eksisterende linjetrasé har stor påvirkning lokalt, men dominerer ikke dalføret slik det fremstår nå, der terrenget og skogen bidrar til å dempe fjernvirkningene.

Verdivurdering

Natureografiske forhold: Middels verdi

(Landskap med middels variasjon i, eller karakteristisk sammensetning av, landformer, geologiske elementer, natursystemer og/eller andre naturlandskapselementer, lokalt viktig)

Kulturhistorien i landskapet: Stor verdi

Landskap som i stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.

Andre romlige visuelle kvaliteter. Stor verdi

Landskap med særlig gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av regional betydning

Totalt: Stor verdi

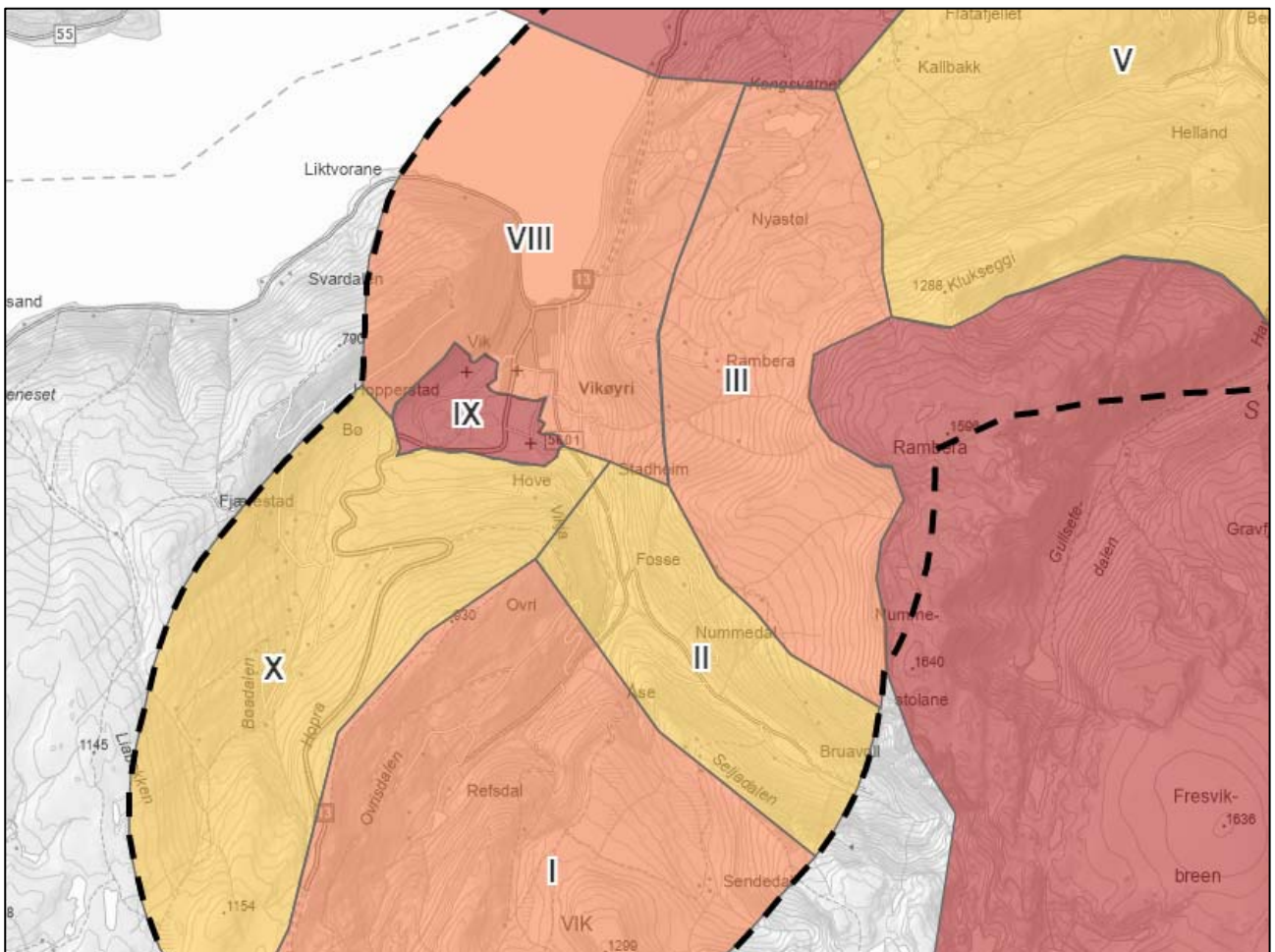

Figur 3-5. Rislåg gårdsbruk i Ovrisdalen. Foto: Ragni Helweg, Multiconsult.

Figur 3-6. Refsdal demning øverst i dalen. Foto: Vegard Eriksen, Multiconsult.

Delområde II Seljadalen

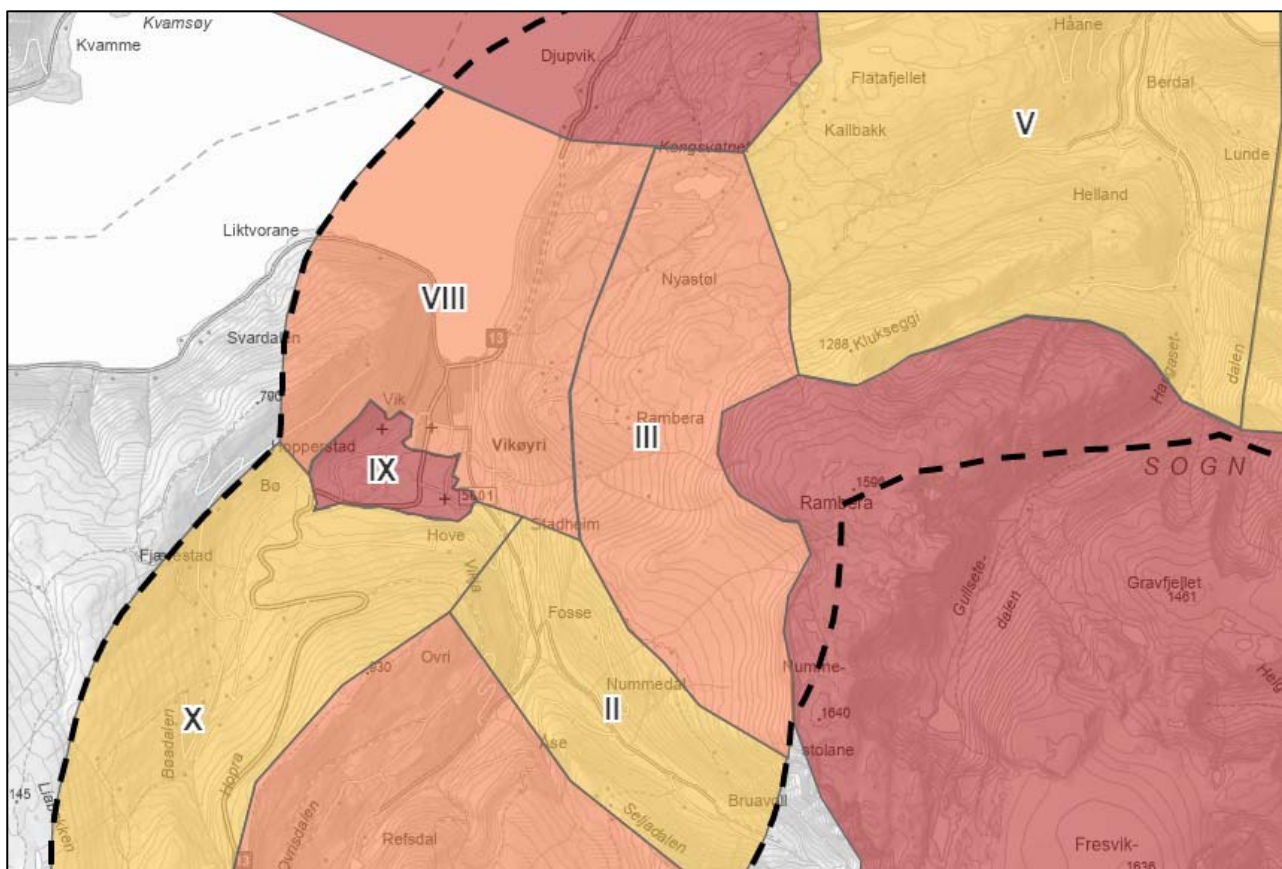
Figur 3-7 Utsnitt fra GIS modell som viser delområde II Seljadalen. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren
------------------------	-------------	-----------------------------------

		(uvesentlig- mindre viktig- viktig-svært viktig- avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Dalform i retning nordvest – sørøst. Kupert med store høydeforskjeller, og med smalt tverrsnitt, bratte dalsider og til dels dypt innskårete elve- og fossefar. En rekke typiske, bratte og korte bekker og vannfall forsyner Seljadalselvi og Vikja, som har utløp i Vik, til Sognefjorden. Dalbunn 130moh, og fjellsider og -topper 700-1000moh. Åsafjellet nordvest i delområdet, snevrer inn overgangen til Ovrisdalen.	Viktig
Vegetasjonsdekke	Typisk frodig dalbunn, preget av innmark til gårdsbrukene mest i liene på østsiden. Sammenhengende felt med løvskog følger elvebreddene, særlig ved foten av Åsafjellet, der elven graver seg dypt i landskapet. Hager. Gode solforhold særlig på nordsiden av dalen.	Viktig
Arealbruk	Innmark med åkerlapper. Infrastruktur med smale veier i bunnen av dalen og noen atkomstveger opp til gårdsbruk i dalsidene. Eksisterende kraftledning kommer inn i delområdet i sørvest, krysser diagonalt og går videre til neste delområde mot nord.	Viktig
Bebyggelse	Mest gårdsbebyggelse med bolig og driftsbygninger, tendens til klynger ved Fosse. Støler i østre dalside opp mot 800moh. Åse går ligger på en større landskaphylle 200 meter over dalbunnen	Mindre viktig
Kulturhistorie	Klyngetendens av små, tradisjonelle bruk ved Fosse, for øvrig enkeltstående, mindre bruk med god avstand oppover dalen. Sammenhengende innmarksteiger i dalsidene.	Mindre viktig
Romlige-visuelle forhold	Tydelig dalforløp, til dels bratte dalsider. Innsnevring ved Fosse. Lite kontakt med høyfjellene i nord og øst. Mye vegetasjon i dalbunn langs elven. Eksisterende ledningstraseen reduserer verdien for delområdet. Traséen passerer bakkekammer og bratte fjellsider med stor synlighet, og har stor nær- og fjernvirkning.	Viktig
<p><i>Landskapskarakter</i> <i>Delområdet består av Seljadalen og Fosse. Tydelig dalformasjoner med dype dalbunner omkranset av rik vegetasjon. Gjennomgående spredt bebyggelse med små gårdsbruk.</i> <i>Delområdet fremstår med middels kompleksitet og sammenheng, mindre autentisitet og tidsdybde, og fremstår mer vanlig for denne landskapstypen. Overveiende arealbruk med gårdsdrift har middels lesbare sammenhenger og plasseringer i forhold til ressurs- og arealbruk, og fremstår med middels estetiske verdier. Klyngetunene Fosse og Åse fremstår med god tidsdybde og høy autentisitet.</i></p> <p>Verdivurdering</p> <p><u>Naturgeografiske forhold:</u> Middels verdi (Landskap med middels variasjon i, eller karakteristisk sammensetning av, landformer, geologiske elementer, natursystemer og/eller andre naturlandskapselementer, lokalt viktig)</p> <p><u>Kulturhistorien i landskapet:</u> Middels verdi (Landskap som i middels stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning)</p> <p><u>Andre romlige visuelle kvaliteter:</u> Middels verdi (Landskap med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning)</p> <p>Totalt: Middels verdi</p>		

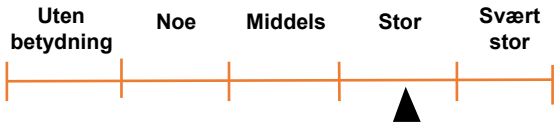

Delområde III Rambera stølene

Figur 3-8 Utsnitt fra GIS modell som viser delområde III Rambera stølene. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Svært eksponerte, sårbare og nakne fjellområder øverst oppe i terrenget. Store, imponerende, konvekse flater som åpner seg utover mot sør, vest, nord og nordøst. Forekomster av små vann i Vokeskorane og Veslavarden, flere bekker over alt, små fosser med vann i fjellsiden. Større myrområde ved Veslavarden, og langs hele foten av fjellmassivet Rambera (Rambertinden 1567 moh).	Svært viktig
Vegetasjonsdekke	Lav fjellvegetasjon ispedd einer øverst i landskapsområdet. Plantefelt med gran i hogstmoden alder i nedre deler, i øvre del kystfuruskog. Forekomst av fjellbjørk. Fremstår som nakent og åpent, med unntak av de lave partier mot stølsområdet Rambera.	Viktig
Arealbruk	Delområdet er stort sett skogkledd med lavere vegetasjon øverst. Klynger med stølar.	Viktig
Bebyggelse	Støler/hytter på Nystøl og Saupsete (nord), samt større stølsområde Rambera (sør).	Mindre viktig

Kulturhistorie	Det er stølene og stølsdriften som bidrar med kulturhistorien. Lite tegn fra drift utenfor de bebygde stølsområder. Noen stitråkk, varierende sammenheng.	Mindre viktig
Romlige-visuelle forhold	Svært eksponert, med konvekse bergformasjoner og fravær av skjermende vegetasjon i de øverste delene. Ekstraordinære utsiktsforhold mot Sognefjorden, tettstedene Balestrand, Leikanger, Hermansverk, og Vik kommune.	Svært viktig
<p><i>Landskapskarakter</i></p> <p><i>Delområdet fremstår med middels kompleksitet, god sammenheng, stor autentisitet og tidsdybde. Delområdet fremstår hovedsakelig som urørt, og er dominert av høyfjell med fjellsider med store estetiske verdier. Middels viktig er stølsbebyggelsen Rambera, som fremstår med middels tidsdybde. Landskapet omkring er noe redusert, med noe gjengroing av spredt bar- og løvskog, som delvis hindrer lesningen av historiefortellingen, sammenheng og grunnlag for stølsdriften.</i></p> <p><i>Delområdet er uten bygde dominerende elementer eller objekter, og eksisterende ledningstrasé er synlig kun perifert i delområdet.</i></p> <p>Verdivurdering</p> <p><u>Naturgeografiske forhold: Stor verdi</u> (Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, regionalt viktig)</p> <p><u>Kulturhistorien i landskapet: Uten betydning</u></p> <p><u>Andre romlige visuelle kvaliteter: Stor verdi</u> (Landskap med særlig gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av regional betydning.)</p> <p>Totalt: Stor verdi</p> 		

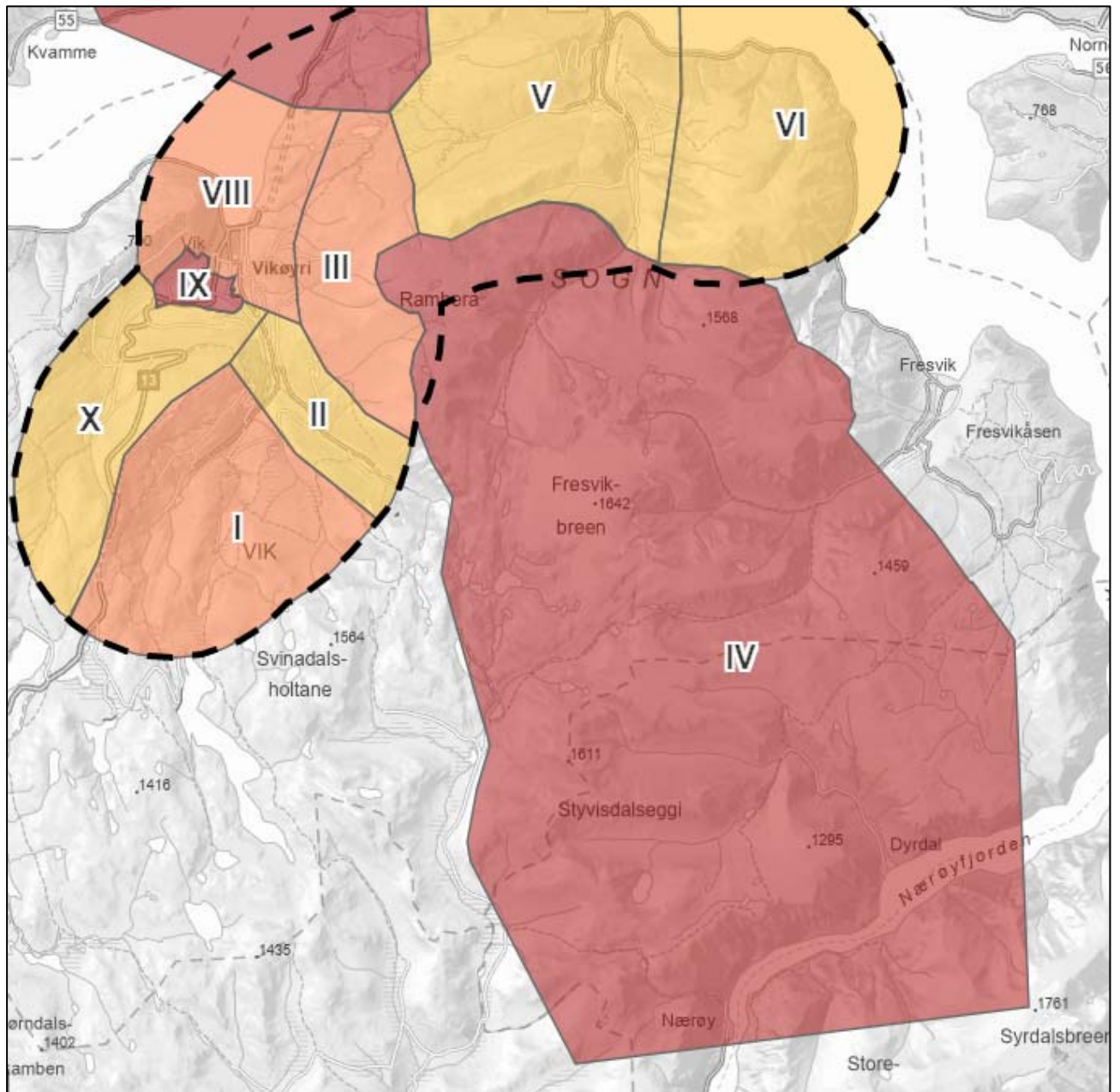
Figur 3-9 Åfetdalen, nordøst. Foto: Ragni Helweg, Multiconsult

Figur 3-10 Østover fra Veslavarden, Foto: Ragni Helweg, Multiconsult

Delområde IV KULA Nerøyfjorden

Delområdet er en del av et større KULA (Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse) i Sogn og Fjordane. Omtalen er i stor grad hentet fra Riksantikvarens høringsutkast (Riksantikvaren 2022) men konsentrerer seg om den delen av området som ligger innenfor influensområdet.

Figur 3-11 Utsnitt fra GIS modell som viser delområde IV KULA Nærøyfjorden. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Hele KULA Nærøyfjorden er et dramatisk fjordlandskap omkranset av høye fjell.. Fjellområda og bremassiv går opp i over 1500 moh. Området har karakteristiske landformer der Rambera stikker frem i landskapet og gir en mektig bakgrunn til resten av landskapet	Svært viktig

Vegetasjonsdekke	Sparsommelig vegetasjonsdekke på toppene, noe mer i dalsidene. .	Svært viktig
Arealbruk	Massivt høyfjell med snaumark	Svært viktig
Bebyggelse	Det er ingen bebyggelse i denne delen av KULA området.	Viktig
Kulturhistorie	For gårdene i området har utmarksressursene vært avgjørende, ofte med flere støler. Fjellområdene var også mye brukt til jakt og fiske. Vi finner spor etter fangst i førhistorisk tid i fjellene og etter jordbruksdrift tilbake til bronsealderen i området.	Svært viktig
Romlige-visuelle forhold	Eksponert område med vidt utsyn og innsyn fra områdene rundt	Svært Viktig

Området er et klassisk fjordlandskap med korte avstander fra fjorden til fjellet og med store kontraster der bratte fjellsider blir brutt opp av små dalføre og strandsoner med busette område. Landskapet er godt bevart og det er få infrastrukturtiltak.

Verdivurdering

Naturgeografiske forhold: *Svært stor verdi*

(Særlig godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, nasjonalt viktig.)

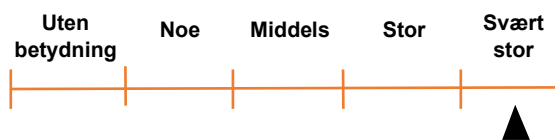
Kulturhistorien i landskapet: *Stor verdi*

(Landskap som i stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning)

Andre romlige visuelle kvaliteter: *Svært stor verdi*

(Landskap som er allment anerkjent i nasjonal sammenheng/ knyttet til opplevelse, identitet og tilhørighet nasjonalt.)

Totalt: Svært stor verdi

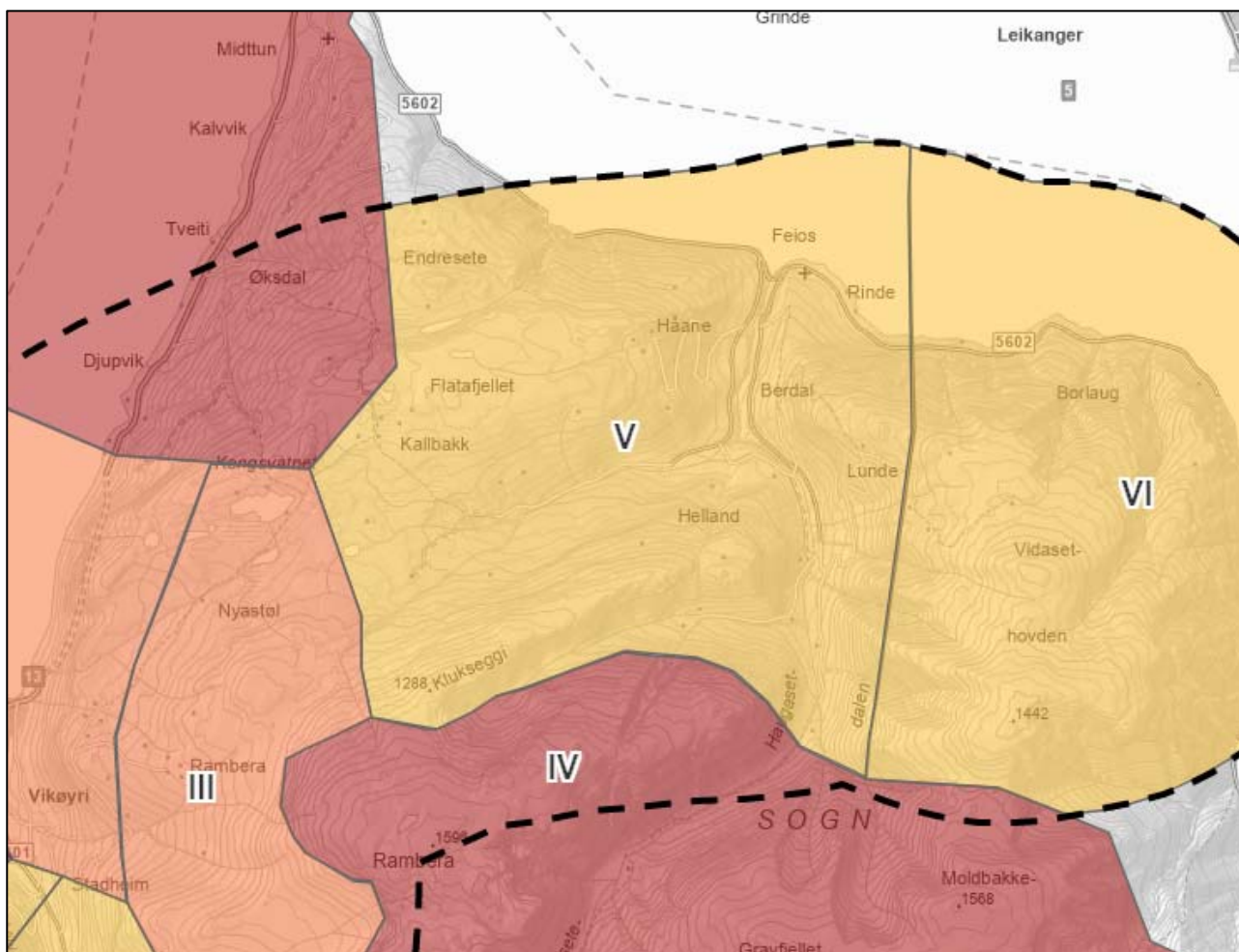

Figur 3-13 Rambera sett fra Ramberstølene, Foto:Vegard Eriksen

Figur 3-12 Rambera sett fra Bødalen, Foto: Vegard Eriksen, Multiconsult

Delområde V, Feios - Åfet

Figur 3-14 Utsnitt fra GIS modell som viser delområde V Feios – Åfet. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Delområdet omfatter et komplekst landskap. Åfet-dalen (øst - vest), fjellområde i nord, og dalsiden opp til Høla, med eksisterende ledningstrasé i øst, og den trange dalen ned til Feios ved Sognefjorden. Åfet er en åpen dal som stiger mot vest og fjellområdene. Fjellsidene har de typiske vannfallene ned fjellsidene, Åfetelvi kobler seg på Feioselvi.	Viktig
Vegetasjonsdekke	Slåttemarker opp til 300-500moh. Dalsider med plantet og selvgrodd barskog, bruk av grenseplanting med trær. Teiger med løvtre. Massiv barskog høyt i liene øst i delområdet, ved eksisterende trasé.	Viktig
Arealbruk	Gårdsbruk med slåttemarker opp til 300moh. Infrastruktur med veger som betjener bebyggelse i dalbunnen og i de til dels bratte fjellsidene. Dalsiden i øst, med gårdene Lunde, Dale, Grinddal og Sætrane. Brattlendt.	Viktig

	Eksisterende ledningstrasé med tilhørende hogstfelt på nordsiden av dalen. Landskapsområdet er for det meste dekket av skog, med slåtteteiger rundt gårdene.	
Bebyggelse	Driftsbygninger og bolighus i dalen, støler og utløer oppe i dalsidene på 500-600moh.	Viktig
Kulturhistorie	Tradisjonell gårdsbebyggelse i dalbunnene, med tilhørende stølsdrift i fjellområdene og dalsidene.	Viktig
Romlige-visuelle forhold	Åpen, godt definert dal med god solinnstråling delvis fra sørøst, sør, og fra vest. Eksisterende trasé ligger dypt i dalen og påvirker i liten grad opplevelsen av dalrommet på grunn av mye skog.	Viktig

Landskapskarakter

Dalføre med god stigning mot vest, opp til 600moh, på nordsiden har dalsidene jevn stigning, mens det er oppdelt med ulike stigningsforhold og platåer på sørsiden.

Delområdet fremstår med stor kompleksitet, og med middels til lav sammenheng, autentisitet og tidsdybde. Dalene er i sin helhet gjengrodd med mye blandet skog, som hindrer sikt og opplevelsen av sammenheng, logikk og lesbarhet i landskapet og av arealbruken. Området der dalførene møtes er trangt, dominert av skog og manglende siktlinjer. Bebyggelsen domineres mest av et tradisjonelt, avgrenset tidsspenn av 1900-talls driftsbygninger og bolighus. Bebyggelsen er mest samlet i dalbunnområdene Åfet og Feios, og opp i fjellsiden under Vidasethovden i øst. Innmark omkranser bebyggelsen, og utmarksområder dominerer oppover i fjellsidene

Verdivurdering

Naturgeografiske forhold: Middels verdi

(Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig.)

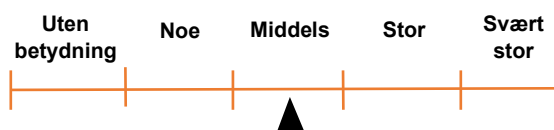
Kulturhistorien i landskapet: Middels betydning

(Landskap som i middels stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.)

Andre romlige visuelle kvaliteter: Middels verdi

(Landskap med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning.)

Totalt: Middels verdi

Figur 3-16 Opp Åfet-dalen, mot sør-sørvest. Foto: Ragni Helweg, Multiconsult

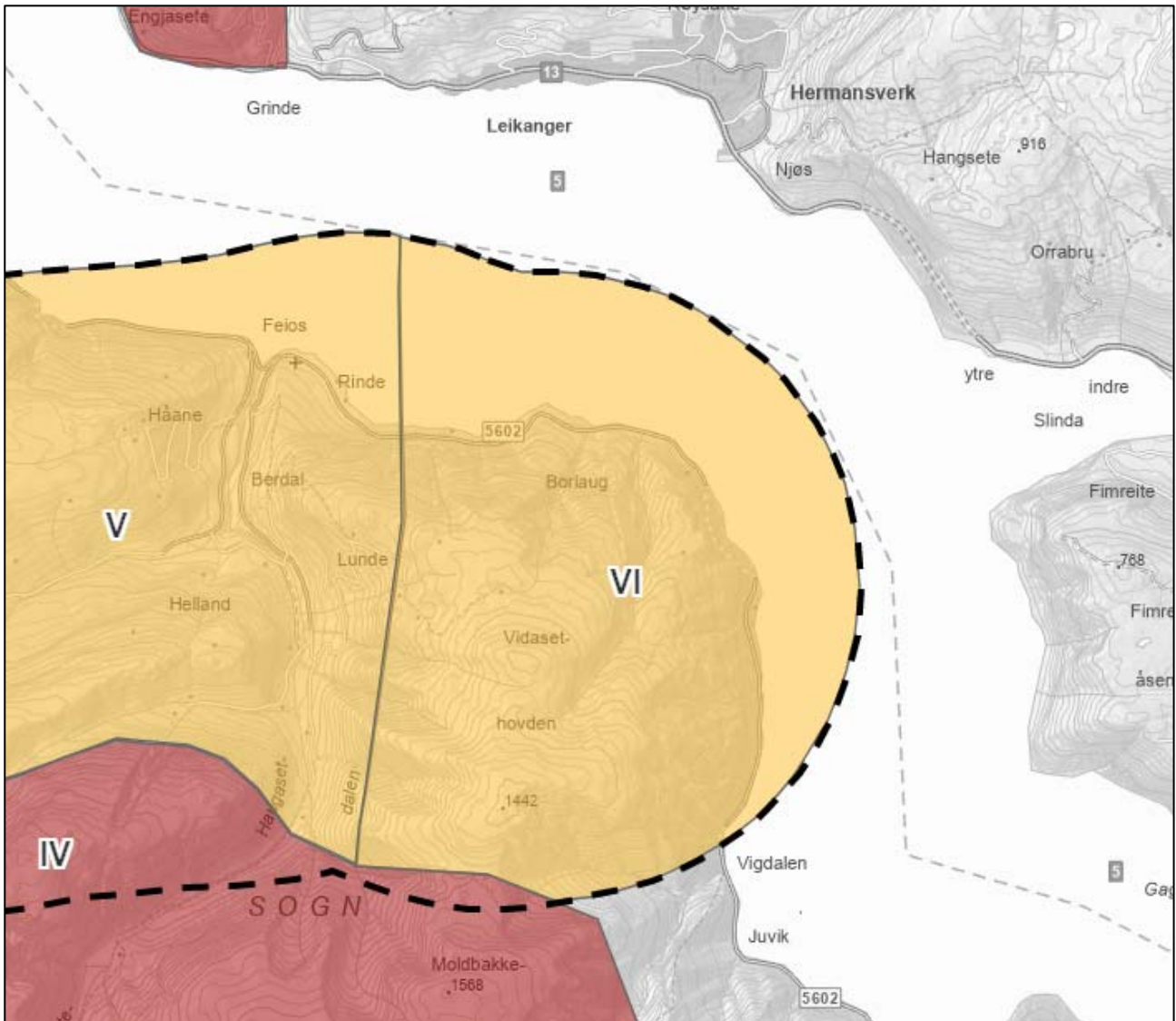

Figur 3-15 Åfet, mot Feios og Sognefjorden, foto: Ragni Helweg, Multiconsult

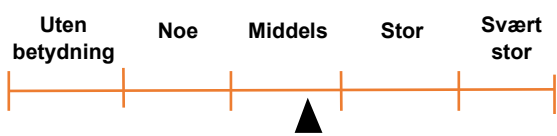
Figur 3-17 Hola, mot Åfetdalen, solen i vest. Foto Ragi Helweg, Multiconsult

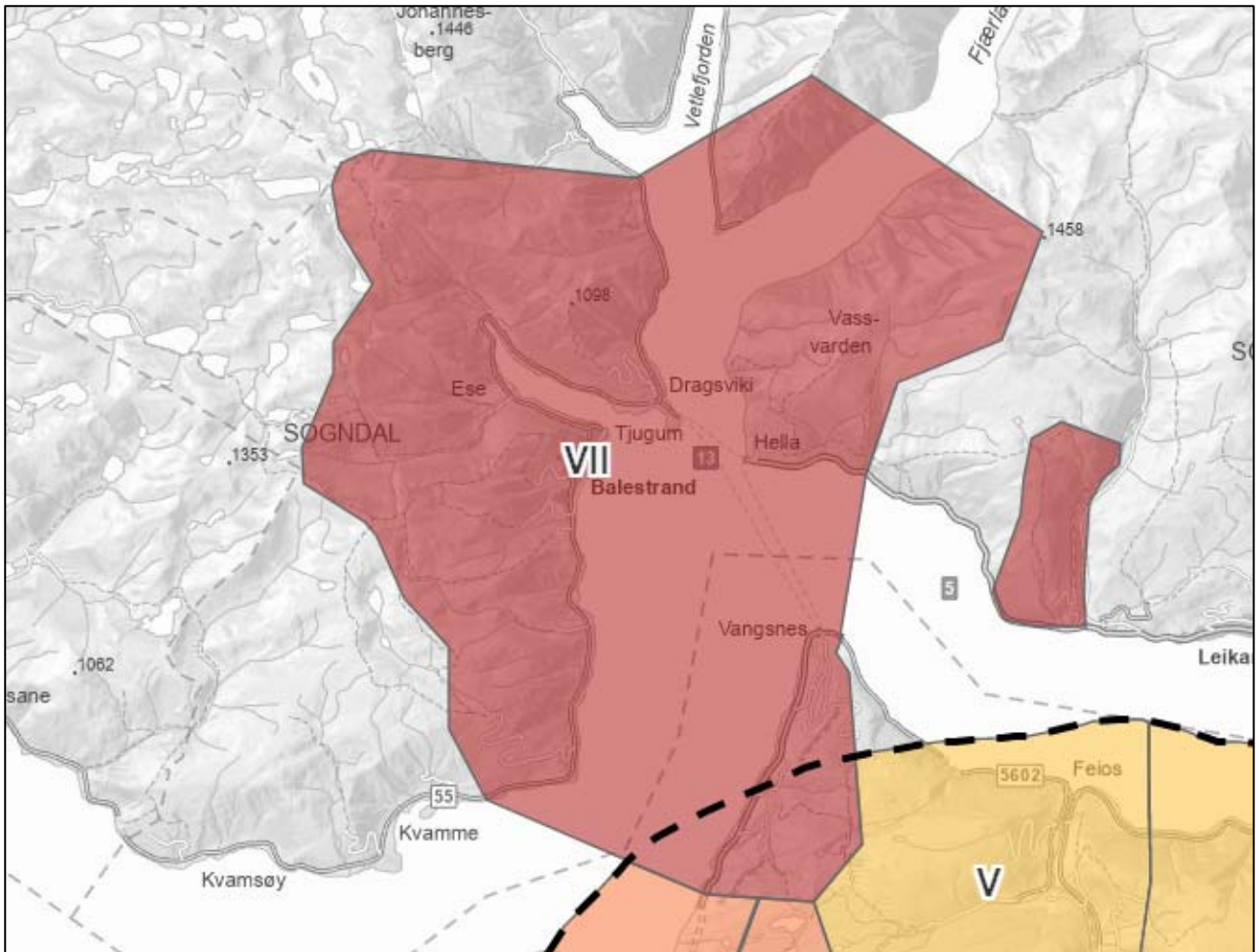
Delområde VI, Vidasethovden

Figur 3-18 Utsnitt fra GIS modellen som viser delområde VI Vidasethovden. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Et nærmest kuppelformet høyfjellsområde med fjelltoppene Vidasethovden (1227moh) og Kjerringafjellet (1442moh) i sør som dominerende elementer. Helgedalen og Storagelet er dype sprekke-dannelser i retning nord-sør, med elvedannelser i bunnen, ned til fjorden ved Borlaug. Fjellområdet er nordligste del av et fjellmassiv som strekker seg ca. en mil sørover fra Borlaug, nede ved Sognefjorden. Bratte sider mot Haugasetdalen i vest og fjorden i nord og øst. Noe myrdannelser og småvann i høyden, typiske hyppige vannfall og bekker/elver ned fjellsidene.	Viktig

Vegetasjonsdekke	De bratte fjellsidene har skog av bar- og løvtrær, som slutter der terrenget flater noe ut på ca. 850moh. Herfra et tynnere vegetasjonsdekke av lav løvtreskog som går over i lav bunnvegetasjon, og mye bart fjell i de høyeste områder.	Viktig
Arealbruk	Området er høyfjell med et kraftfullt terreng og tydelig villmarkspreget. Eksisterende trasé krysser høyfjell og fjellsider i retning sør – vest, og reduserer verdien av urørt høyfjell i delområdet. Noe stier tilknyttet støl/hytte-bebyggelse på Ramnaberget, Vidasete, og ved Breiddalsvatnet.	Viktig
Bebyggelse	Bebyggelse av mindre buer/hytter.	Mindre viktig
Kulturhistorie	Historien i landskapet begrenser seg til noen få støler, og stier og tråkk tilknyttet disse.	Mindre viktig
Romlige-visuelle forhold	Eksponert fjellområde med nakne, dramatiske former. Fremmedelementer får her stor nær- og fjernvirkning. Eksisterende trasé reduserer verdien av delområdet, mye tilsvarende som for delområde C.	Svært viktig
<p>Landskapskarakter: Delområdet fremstår med middels kompleksitet, og med god sammenheng og autentisitet. Bart, nakent, og til dels lett skogkledd høyfjellsterreng og snødekte topper. Eksisterende ledningstrasé går godt synlig over det ellers lite rørte høyfjellsområdet nord for Vidasethovden. Kun terrenget, som med små topper og rygger noen steder skjærer eksisterende ledningstrasé mot nær- og fjernvirkning i omgivelsene. Delområdet har redusert verdi av eksisterende linjeføring.</p> <p>Verdivurdering</p> <p><u>Naturgeografiske forhold:</u> Middels verdi (Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig.)</p> <p><u>Kulturhistorien i landskapet:</u> Noe verdi (Landskap som i noen grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.)</p> <p><u>Andre romlige visuelle kvaliteter:</u> Middels verdi (Landskap med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning.)</p> <p>Totalt: Middels verdi</p> 		

Delområde VII KULA Balestrand og Vangsnes med hovedvekt på Vangsnes

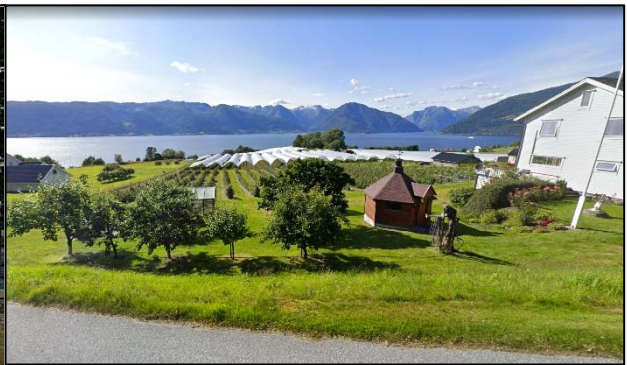
Figur 3-19 Utsnitt fra GIS modellen som viser delområde VII KULA Balestrand og Vangsnes. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Området omfatter fjordlandskapet i midtre del av Sognefjorden med Balestrand på nordsida, med de to fjordarmene Esefjorden og Fjærlandsfjorden. Litt inn i Fjærlandsfjorden forgreiner den seg igjen i de to fjordarmene Sværefjorden og Vetlefjorden. Vangsnes ligger på sørsiden og stikker markant ut i Sognefjorden. Vangsnes er en stor og frodig halvøy på sørsiden av Sognefjorden og ligger rett ovenfor innløpet til Fjærlandsfjorden. Det karakteristiske smale neset var et viktig mål for mange av turistene på 1800-talet, spesielt de tyske.	Svært viktig
Vegetasjonsdekke	Skogkledde fjellskråninger med blandingsskog. Der det er mulighet for det er det eller har vært jordbrukslandskap. Deler av området som er i aktivt bruk som jordbrukslandskap i dag driver dyrking av bær og frukt i tunnel.	Viktig
Arealbruk	På Vangsnes er området preget av gårdsbruk og jordbrukslandskap, spesielt med en del dyrking av frukt og bær i tunneler. Campingplasser og turistnæring.	Viktig
Bebyggelse	Gårdsbruk med eldre bebyggelse men også en del nyere bebyggelse. Kirke og Fritdtjofstatuen preger Vangsneset.	Viktig

Kulturhistorie	Området har en stor tidsdybde, noe som mellom annet viser igjen i Belehaugane og gravhaugene på Vangsnes. Spor etter bosetning, gravfelt, gravrøyser, gravhauger og båtstøer viser den lange bruken av området og koblingen mellom fjorden, strandsona og fjellene. Jordbruk har til alle tider vore vesentlig for bosetningen og langs fjorden er det fremdeles mange eldre gårdsbruk. En del av de er fremdeles i drift og kulturlandskapet er godt bevart. Balestrand ble tidlig et viktig mål for de utenlandske turistene.	Svært Viktig
Romlige-visuelle forhold	Det åpne fjordlandskapet, bebyggelsen langs fjorden og de høye fjellene er verdenskjent som turistdestinasjon.	Svært viktig
<p><i>Landskapskarakter</i></p> <p>De store trekka er det åpne fjordlandskapet der Sognefjorden deler seg opp i flere fjordarmer og er omkranset av høye fjell, og der den smale Esefjorden utgjør en kontrast til det åpne landskapsrommet. Strandsonen med det åpne jordbrukslandskapet, naustene ved fjorden og tettstedet Balestrand er forma av menneskene sitt levevis. Over ligg utmarka med mye skog, men også enkelte gårdsbruk med tun og åpne jorder høyt over fjorden. Fjelltoppene avslutter landskapsrommet og rammer det inn.</p> <p>Verdivurdering</p> <p><u>Naturgeografiske forhold:</u> Svært stor verdi (Landskapet er i svært stor grad knyttet til historiske hendelse eller tro og tradisjon, nasjonalt viktig.)</p> <p><u>Kulturhistorien i landskapet:</u> Svært stor verdi (Landskap som i svært stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning. Landskapet er i svært stor grad knyttet til historiske hendelse eller tro og tradisjon, nasjonalt viktig.)</p> <p><u>Andre romlige visuelle kvaliteter:</u> Stor verdi (Landskap med unike visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av nasjonal betydning.)</p> <p>Totalt: Svært stor verdi</p> <p>Uten betydning Noe Middels Stor Svært stor</p> 		

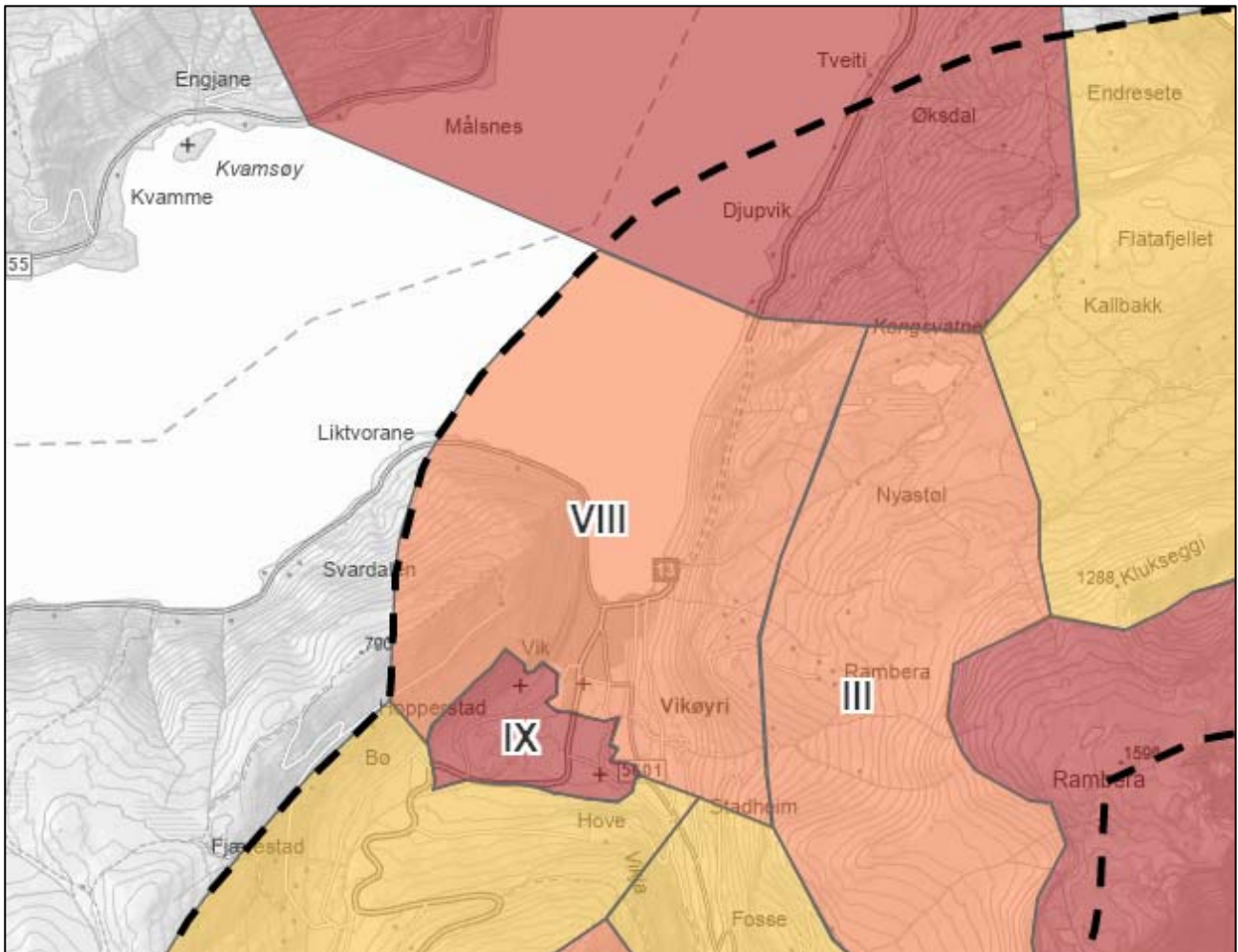

Figur 3-21 Fra Høringsrapporten KULA Sogn og Fjordane, Fridtjofstatuen på Vangsnes, Foto:Arlen Bidne Vestland fylkeskommune.

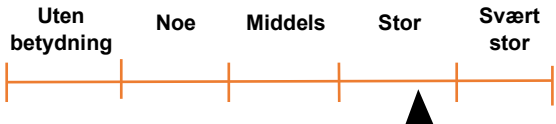
Figur 3-20. Jordbrukslandskap med dyrkingstunneler. Bilde fra Google maps

Delområde VIII Vikøyri

Figur 3-22 Utsnitt fra GIS modellen som viser delområde VIII Vikøyri. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	Elvene Vikja og Hopra renn ut i Sognefjorden på Vik. Elvene har satt av tykke lag med løsmasser som gir grunnlag for et rikt jordbruk på Vikøyri og ender ut i en vik ved strandstaden Vik. Elvane kjem ned til vik gjennom hver sin dal, Bødalen og Ovrisdalen. Vikøyri/ Vik sentrum ligger på en flate ned mot fjorden, med slake skråninger opp mot høye fjellmassiv. Ovriseggi og Hove stikker seg frem som et nes i landskapsrommet og representerer ryggen mellom de to elvene.	Viktig
Vegetasjonsdekke	Fjellsidene har skog av bar- og løvtrær mens dalbunnen har et rikt jordbrukslandskap. Kantvegetasjon er et viktig element i landskapet.	Mindre viktig

Arealbruk	Elvesletten i vik er sterkt preget av landbruk og tettstedsbebyggelse, men også fengselet i Vik preger området med sitt nærvær. Gårdsbrukene er spredt ut over hele dalrommet, med mindre vegetasjonsområder imellom gårdsbrukene. Det er stor historisk tidsbybde i arealbruken.	Viktig
Bebyggelse	Tettstedet er preget av bebyggelse med stor tidsdybde. Den eldre bebyggelsen nede ved strandstaden Vik, mens nyere bebyggelse strekker seg ut fra strandstaden, samtidig som det er spredt gårdsbebyggelse i hele landskapsrommet. Det er et nyere boligfelt i skråningen på østsiden av tettstedet.	viktig
Kulturhistorie	Stor tidsdybde i landskapsrommet, med nyere og eldre bebyggelse side om side. En kan lese utviklingen av tettstedet ut fra strandstaden og har også større eldre kulturminner som orienteringspunkt i landskapet.	Svært viktig
Romlige-visuelle forhold	Vid og frodig dalform med gravhauger og kirker på eksponerte punkt i landskapet. Omkranset av høye fjell med vegetasjonsdekte fjellsider.	Viktig
<p>Landskapskarakter:</p> <p>Kontakten med fjorden er avgjørende for å forstå området, som har vært et viktig sted langs Sognefjorden i lange tider. Fjellene er høye og bratte mens dalbunnen er flat og grøderik.</p> <p>Det åpne jordbrukslandskapet er her avbrutt av tettstedsbebyggelse både av eldre og nyere dato.</p> <p>Verdivurdering</p> <p><u>Naturgeografiske forhold:</u> Middels verdi (Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig.)</p> <p><u>Kulturhistorien i landskapet:</u> Stor verdi (Landskap som i stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.)</p> <p><u>Andre romlige visuelle kvaliteter:</u> Stor verdi (Landskap med unike visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av nasjonal betydning.)</p> <p>Totalt: Stor verdi</p> 		

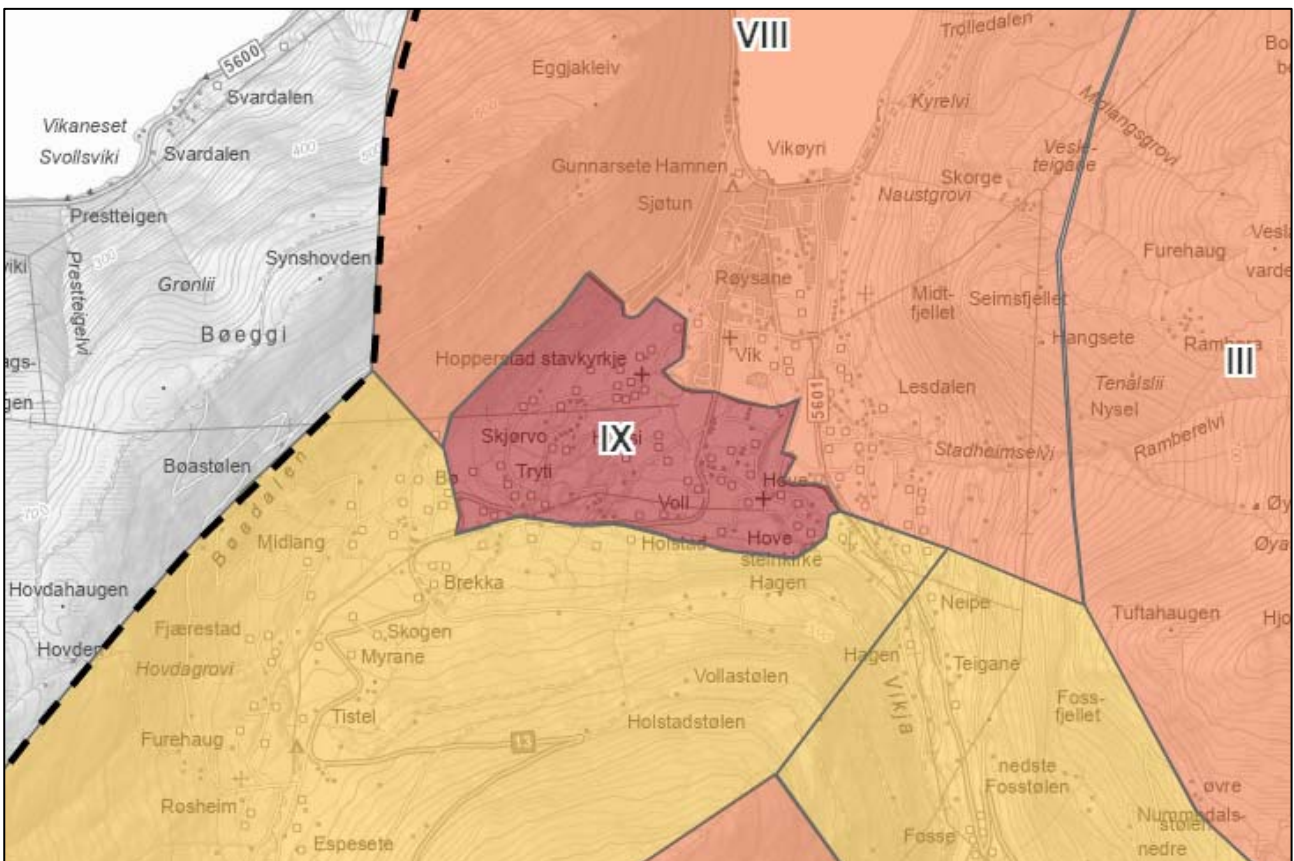

Figur 3-24 Frå Vik, Foto Vegard Eriksen, Multiconsult

Figur 3-23 Frå Holstadstølen mot Vikøyri, Foto Vegard Eriksen, Multiconsult

Delområde IX KULA Hove Hopperstad

Figur 3-25 Ustnitt frå GIS modell som viser delområde IX KULA Hove Hopperstad. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-

		viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer, vann og vassdrag	KULA-området omfatter jordbrukslandskapet ovenfor Vikøyri mellom elvene Hopra og Vikja. Det ligger på naturlige terrasser opp mot 100 moh. Den flate dalen er omkranset av fjellene i sør, øst og vest. Utsikten mot fjorden, fjell og breformasjonene mot nord gir et markert og klart avgrenset landskapsrom.	Svært viktig
Vegetasjonsdekke	Det åpne jordbrukslandskapet med store jorder, gjerne omkranset av tre er i dag det mest karakteristiske med dette landskapet.	Viktig
Arealbruk	Området er i dag godt ivaretatt med aktiv landbruksdrift som holder kulturlandskapet åpent, men er sårbart for reduksjon og avvikling av landbruksdrift.	Viktig
Bebyggelse	Her er synlige spor etter eldre bosetting, monumentale gravhauger og mellomalderkirker. Moderne jordbruksdrift har også satt sitt preg på landskapet mellom anna med dyrking av bær under lette tunellkonstruksjoner. Gårdene ligger gjerne på moreneplatå med utsikt i retning Sognefjorden i nord. I bakkant mot sør stiger landskapet gradvis oppover i retning Vikafjellet.	Svært viktig
Kulturhistorie	Området viser de lange linjene i utviklingen av en rik jordbruksbygd på Vestlandet fra jernalderen og mellomalder, via det tradisjonelle jordbrukslandskapet etter utskiftinga og til dagens moderne jordbrukslandskap.. Det er spor etter jordbruk tilbake til eldre jernalder og landskapet er rikt på kulturminne frå eldre jernalder og frem til i dag. Moahaugane er knyttet til garden og er eit spesielt element i landskapet som knytter området til forhistorien. Her er åtte store og to mindre hauger og bevarte rester etter de to Guahaugane på den østlige terrassekanten ned mot elva Vikja. Haugene er godt synlige nede på flatbygda og med god utsikt ut over dalen og fjorden. Storhaugane hadde en diameter på 15 til 30 meter og en høyde på tre til fire meter og må ha gjort inntrykk på alle omkring. Gravhaugene på Moane, Hopperstad stavkyrkje, Hove steinkyrkje og Tenold stavkyrkje (som er borte) vitner om stedet som et politisk og religiøst maktsentrum i jernalderen og mellomalderen. Hove steinkyrkje, Hopperstad stavkyrkje og Moahaugane er fredet i som følge av kulturminnelova.	Svært viktig
Romlige-visuelle forhold	Vid og frodig dal med tilnærmet flat bunn. Åpen dalform som gjør dalbunnen lettdyrket og næringsrik. Omkranset av høye fjell med vegetasjonsdekte fjellsider.	Svært viktig
<p>Landskapskarakter:</p> <p>Området ligg overfor strandstaden opp mot der landskapet deler seg i to smalere daler. Fjellene er høye og bratte, spesielt i aust og vest, samstundes som en har utsyn til fjorden. Det åpne jordbrukslandskapet med store jorde, gjerne omkransa av tre er i dag det mest karakteristiske med dette landskapet. Her er synlige spor etter eldre bosetting, monumentale gravhauger og mellomalderkirker. Moderne jordbruksdrift har også sett sitt preg på landskapet m.a. med dyrking av bær under lette tunellkonstruksjoner. Gårdene ligger gjerne på moreneplatå med utsikt i retning Sognefjorden i nord. I bakkant mot sør stig landskapet gradvis oppover i retning Vikafjellet.</p> <p>Verdivurdering</p> <p><u>Naturgeografiske forhold:</u> Stor verdi (Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig.)</p> <p><u>Kulturhistorien i landskapet:</u> Svært stor verdi</p>		

(Landskap som i svært stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning. Landskapet er i svært stor grad knyttet til historiske hendelse eller tro og tradisjon, nasjonalt viktig.)

Andre romlige visuelle kvaliteter: Stor verdi

(Landskap med unike visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av nasjonal betydning.)

Totalt: Svært stor verdi

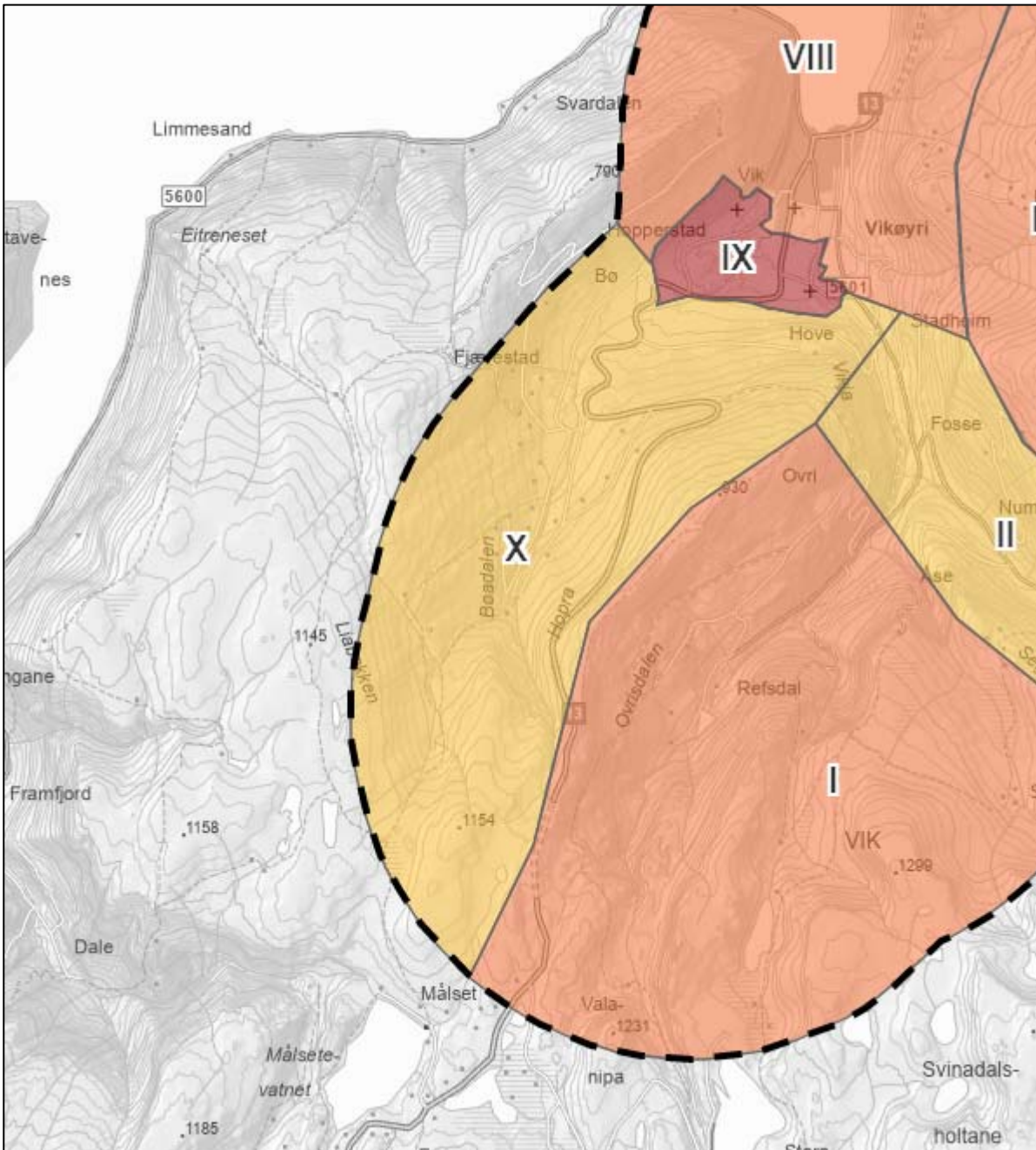

Figur 3-27 Hove steinkyrkje, foto Vegard Eriksen, Multiconsult

Figur 3-26 opp Bødalen med Hover Hopperstad i framgrunnen, Foto Vegard Eriksen, Multiconsult

Delområde X Bødalen

Figur 3-28 Utsnitt fra GIS modell som viser delområde X Bødalen. Svart stipla linje angir influensområdet for landskap.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren (uvesentlig-mindre viktig-viktig-svært viktig-avgjørende)
Geologi og landformer,	U-dal med flat dalbotn med rike jordbruksområder, elva svinger seg nedover dalen og det renn mindre bekker mot elva langs fjellsidene.	Svært viktig

vann og vassdrag	Fjellsidene er frodige og skogkledde mens arealet i midten er prega av dyrking.	
Vegetasjonsdekke	Vegetasjonsdekket består av løv- og plantet granskog i dalsidene. Det åpne jordbrukslandskapet med store jorde, gjerne omkransa av tre og kantvegetasjon er i dag det mest karakteristiske med dette landskapet.	Viktig
Arealbruk	Spredt gårdsbebyggelse i dalbunnen. Rv 13 går igjennom dalen og krysser elven flere ganger. Skogbruksproduksjon i dalsidene.	Viktig
Bebyggelse	Moderne jordbruksdrift har satt sitt preg på landskapet. Gårdene ligger gjerne på moreneplatå med utsyn i retning Sognefjorden i nord. I bakkant mot sør stig landskapet gradvis oppover i retning Vikafjellet.	Mindre viktig
Kulturhistorie	Området viser de lange linjene i utviklingen av en rik jordbruksbygd på Vestlandet fra jernalderen og mellomalder, via det tradisjonelle jordbrukslandskapet etter utskiftingen og til dagens moderne jordbrukslandskap. Det er spor etter jordbruk tilbake til eldre jernalder og landskapet er rikt på kulturminne fra eldre jernalder og fram til i dag.	Viktig
Romlige-visuelle forhold	Vid og frodig dal med tilnærmet flat bunn. Åpen dalform som gjør dalbunnen lett dyrket og grøderikt. Omkranset av høye fjell med vegetasjonsdekte fjellsider	Svært viktig

Landskapskarakter

Det åpne jordbrukslandskapet med store jorder, gjerne omkranset av trær er i dag det mest karakteristiske med dette landskapet. Her er synlige spor etter eldre bosetning. Gårdene ligger gjerne med utsikt i retning Sognefjorden i nord. I bakkant mot sør stiger landskapet brattere oppover i retning Vikafjellet.

Verdivurdering

Naturgeografiske forhold: Middels verdi

(Godt og representativt eksempel på en distinkt type naturlandskap, lokalt viktig.)

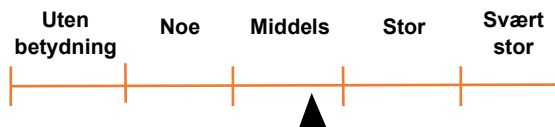
Kulturhistorien i landskapet: Middels betydning

(Landskap som i middels stor grad viser virksomheter eller faser av kulturhistorisk betydning.)

Andre romlige visuelle kvaliteter: Middels verdi

(Landskap med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning.)

Totalt: Middels verdi

Figur 3-30 Utsikt fra Midtfjellet mot Bødalen, Foto Multiconsult

Figur 3-29 Bødalen med utsikt mot Rambera. Foto Vegard Eriksen, Multiconsult

3.3 Påvirkning og konsekvens

3.3.1 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet for utredningen og representerer forventet utvikling i influensområdet uten skissert tiltak. Se kap 1.6.

3.3.2 Tiltakets påvirkning og konsekvens i driftsfasen

Først vurderes påvirkning og konsekvens for det enkelte delområdet basert på områdets verdi og forventet påvirkning. I neste steg gjøres en samlet vurdering av konsekvensen for tema landskap.

Til slutt omtales andre hensyn som er relevante for beslutningstaker.

Vurdering av konsekvens for det enkelte delområdet

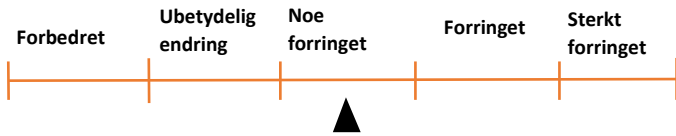
Vurderinger av påvirkning og konsekvens for det enkelte delområdet er gitt i tabellene nedenfor.

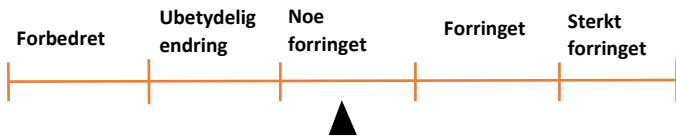
Alternativ 1, delstrekning A + B + F

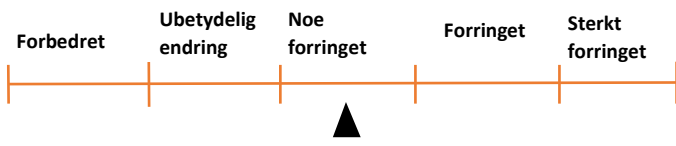
Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Ovrisdalen	Stor verdi	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil i dette området hovedsakelig påvirke stølsområdene/utmarkene i lien mot Ovrisseggi i nordøst.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). I dette delområdet ligger tiltaket inn mot fjellsiden i nordvest. Mastene ved stasjonen og ledningstraseen opp mot Ovrisseggi vil fra flere ståsteder ha fjellsiden som bakteppe.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»). Fra områder der tiltaket er synlig i delområdet vil det i noen grad forringe opplevelsen grunnet at ny kraftledningstrase vil være mer synlig enn dagens trase siden den ligger høyere i fjellsiden. Opplevelsen av landskapet trekkes noe i negativ retning sammenlignet med i dag. Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være god synlighet fra Åse og fjellsiden ved Middagshaugen, med opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Noe forringet («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering»). Ny trase legges høyere enn dagens trase og medfører at Øvregardane får en nærføring som har innvirkning på det visuelle bildet av høytliggende gårder og opprinnelig kulturmark.</p> <p>Når det kommer til utforming blir, som beskrevet tidligere, mastene av lignende mastetype som eksisterende master, men de blir både kraftigere og høyere enn dagens master, noe som påvirker landskapet noe mer i negativ retning enn dagens trase gjør.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»). I dette delområdet ligger tiltaket inn mot fjellsiden i nordvest. Mastene ved stasjonen og ledningstraseen opp mot Ovrisseggi vil fra flere ståsteder ha fjellsiden som bakteppe.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde I: Noe forringet</p>	(-) Noe miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>II</p> <p>Seljadalen</p>	<p>Middels verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil i dette området hovedsakelig påvirke skogsområdet i lien mot Ovriseggi.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Forringet («Tiltaket dominerer over landskapets skala»). Sett i forhold til landskapsområdets størrelse vil traseen ha en underordnet dimensjon, men siden den går på tvers av landskapsrommet og dalen vil den likevel være et dominerende visuelt element.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»). I dette delområdet ligger tiltaket noe brattere i lien enn dagens trase og vil sannsynligvis fremstå i horisonten fra enkelte deler av delområdet. Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være stor synlighet fra Åse og Hjorthaugrana, opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Forringet («Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering»). Ny trase legges høyere og i brattere terreng enn dagens trase og vil bryte opp dalen på tvers. Traseen vil sannsynligvis bli synlig i horisonten fra store deler av Seljedalsvegen og bebyggelsen i Seljedalen og Nummedalen</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Forringet («Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design»). Ny trase legges høyere og i brattere terreng enn dagens trase og vil bryte opp dalen på langs. Traseen vil sannsynligvis bli synlig i horisonten fra store deler av Seljedalsvegen og bebyggelsen i Seljedalen og Nummedalen</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde II: Forringet</p>	<p>--</p> <p>Betydelig miljøskade</p>

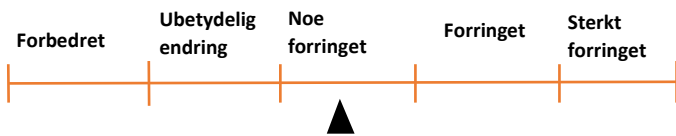
Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>III</p> <p>Rambera Stølene</p>	<p>Stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil i dette området hovedsakelig påvirke skogsområdet i lien nedenfor Rambera og Vokeskorane. Traseen er samsvarende med eksisterende trase, noe sideforskjøvet. Ryddebeltet vil nok bli noe større enn dagens trase med et noe større arealbeslag som følge av det. Tiltaket er likevel vurdert til å ha ubetydelig endring i dette delområdet.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Sett i forhold til landskapsområdets størrelse vil traseen ha en underordnet dimensjon, men på grunn av tiltakets størrelse settes likevel påvirkningen til noe forringet.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»). I dette delområdet ligger tiltaket i lien på omtrent samme sted som dagens trase. Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil virkningen bli noe større.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være spesielt stor synlighet fra liene opp mot Rambøra, opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»)</p> <p>I dette delområdet ligger tiltaket i lien på omtrent samme sted som dagens trase. Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil virkningen bli noe større, men det er likevel vurdert til å være en ubetydelig endring i delområdet.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring I dette delområdet ligger tiltaket i lien på omtrent samme sted som dagens trase. Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil opplevelsen av landskapet bli påvirket i negativ retning. Det er likevel vurdert til å være en ubetydelig endring.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde III: Ubetydelig endring</p>	<p>0 Ubetydelig miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>IV KULA Nærøyfjorden</p>	<p>Svært stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil ikke direkte berøre delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.»).</p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde D, og vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som forringer opplevelsen av delområdet.»).</p> <p>Traseen ligger utenfor delområdet men delområdet vil likevel bli visuelt påvirket, spesielt fra fjellmassivet Rambera. Delområdet vil også påvirkes fra skråningene opp mot Gravfjellet/Moldbakkefjellet hvor det vil bli relativt stor synlighet.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil tiltaket i dette delområdet være synlig fra Ramberamassivet med opp mot 31 mastepunkt, mens det fra Gravfjellet/Moldbakkefjellet vil være mer begrenset synlighet med rundt 10 mastepunkt.</p> <p>Siden delområdet har så lite infrastruktur vil selv den relativt beskjedne endringen i trase og mastehøyde kunne få stor innvirkning.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»).</p> <p>Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil virkningen bli noe større, men det er likevel vurdert til å være en ubetydelig endring i delområdet.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet»).</p> <p>Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil virkningen bli noe større, men det er likevel vurdert til å være en ubetydelig endring i delområdet.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde IV: Noe forringet</p> 	<p>(--) Betydelig miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
V Feios-Åfet	Middels verdi	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil i dette området delvis ligge i eksisterende trase, men vil også gå i ny trase mellom Slettamo og Hola. I dag går traseen i hovudsak over dyrka mark mens den foreslåtte traseen går høyere oppe i lien i skogkledde områder.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Forringet («Tiltaket dominerer over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdets størrelse vil traseen ha en underordnet dimensjon, men den vil likevel påvirke delområdet negativt i og med den mer dominerende plasseringen i landskapsrommet i forhold til dagens trase.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringet opplevelsen av delområdet»). I dette delområdet ligger tiltaket høyere oppe i skråningen enn dagens trase, den vil likevel sannsynligvis bli delvis liggende inn mot skråningen bak. Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være stor synlighet fra Navarsete og skråningene mot Dregahovden, med opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Forringet («Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering»). Ny trase legges høyere og i brattere terreng enn dagens trase og vil bli mer synlig fra større deler av delområdet.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring</p> <p>Ny trase legges høyere og i brattere terreng enn dagens trase og vil bli mer synlig fra større deler av delområdet . Det er positivt at traseen trekkes bort fra dagens bebyggelse og ikke påvirker det visuelle inntrykket av kulturlandskapet i like stor grad</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde V: Noe forringet</p> 	- Noe miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>VI Vidasethovden</p>	<p>Middels verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen har en sideveis forskyving i forhold til dagens trase i delområdet men det vil ikke medføre vesentlig endring av det visuelle inntrykket av tiltaket. Mastene er noe høyere og plassert noe høyere i terrenget enn eksisterende trasé, noe som vil medføre økt synlighet av tiltaket.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdets størrelse vil traseen ha en underordnet dimensjon, men den vil likevel ha en visuelt sentral plassering i delområdet. Mastene er noe høyere og plassert noe høyere i terrenget enn eksisterende trasé, noe som vil medføre økt synlighet av tiltaket.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»). Mastene er noe høyere og plassert noe høyere i terrenget enn eksisterende trasé, noe som vil medføre økt synlighet av tiltaket. Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være god synlighet fra Vidasethovden, med opp mot 31 mastepunkt. Tiltaket vil i dette delområdet også bli mer synlig fra areal på andre siden av fjorden.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Noe forringet («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering»).</p> <p>Mastene er noe høyere og plassert noe høyere i terrenget enn eksisterende trasé, noe som vil medføre økt synlighet av tiltaket. Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design»).</p> <p>Mastene er noe høyere og plassert noe høyere i terrenget enn eksisterende trasé, noe som vil medføre økt synlighet av tiltaket. Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde VI: Noe forringet</p> 	<p>- Noe miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>VII KULA Balestrand o Vangsnes</p>	<p>Svært stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil ikke direkte berøre delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.»).</p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde G, og vil ikke påvirke dette landskapsrommet i særlig grad.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger»).</p> <p>Traseen ligger utenfor delområdet og den visuelle påvirkningen på delområdet vil bli begrenset.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil tiltaket i dette delområdet være synlig fra Kongshaug med opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering») </p> <p>Sett fra dette delområdet ligger tiltaket i lien på omtrent samme sted som dagens trase. Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil virkningen bli noe større, men det er likevel vurdert til å være en ubetydelig endring for delområdet.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet»).</p> <p>Sett fra dette delområdet ligger tiltaket i lien på omtrent samme sted som dagens trase. Tiltakets master vil være noe større enn dagens og således vil opplevelsen av landskapet bli påvirket i negativ retning. Det er likevel vurdert til å være en ubetydelig endring.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde VII: Ubetydelig endring</p> 	<p>O Ingen eller ubetydelig miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>VIII Vikøyri</p>	<p>Stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil i dette området hovedsakelig påvirke skogsområdet i lien opp mot Rambera og vil i stor grad gå parallelt med dagens trasé (dagens trasé fjernes). På samme måte som i andre delområder teller det også her negativt at mastene er høyere og ligger høyere i terrenget.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.»).</p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde H, og endringen av mastehøyder og traseens plassering vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Traseen vil i dette området hovedsakelig gå parallelt med dagens trasé (dagens trasé blir fjernet).</p> <p>Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag begrunnet med høyere master og at traseen ligger høyere i terrenget.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være god synlighet fra Skaffarfjellet, med opp mot 24 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»)</p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde H, og endringen av mastehøyder og traseens plassering vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design»).</p> <p>Ny trase legges høyere og i mer bratt terreng enn dagens trase men den vil ligge i utkanten av delområdet og innvirkningen på delområdet vil bli avgrenset.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde VIII: Noe forringet</p> 	<p>- Noe miljøskade</p>

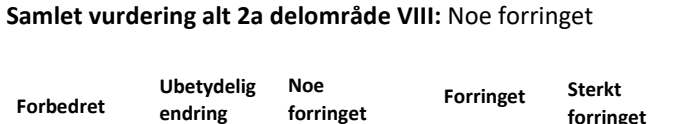

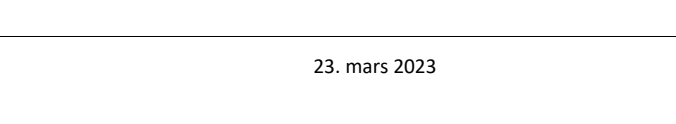
Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>IX</p> <p>KULA Hove Hopperstad</p>	<p>Svært stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil ikke direkte berøre delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.»).</p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde I, og vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»). Traseen vil i dette området hovedsakelig gå parallelt med dagens trasé (dagens trasé blir fjernet).</p> <p>Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag begrunnet med høyere master og at traseen ligger høyere i terrenget.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil tiltaket i dette delområdet være synlig med opp mot 12 mastepunkt fra omtrent hele delområdet.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering») </p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde I, og endringen av mastehøyder og traseens plassering vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design»).</p> <p>Ny trase legges høyere og brattere enn dagens trasé men ligger i utkanten av delområdet og innvirkningen på delområdet vil bli begrenset.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde IX: Ubetydelig endring</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>O</p> <p>Ingen eller ubetydelig miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>X</p> <p>Bødalen</p>	<p>Middels verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil ikke direkte berøre delområdet, trase mot Hove transformatorstasjon kan bli sanert men dette er ikke avgjort så det er ikke tatt med som et avgjørende punkt her.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.»).</p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til delområde JI, og vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag begrunnet med høyere master og at traseen ligger høyere i terrenget.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil tiltaket i dette delområdet være synlig med opp mot 24 mastepunkt fra vest/nordvestsiden av Bødalen og med noe lavere synlighet lenger ned i dalen og ellers i delområdet.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering») </p> <p>Traseen vil ha en underordnet dimensjon i forhold til Delområdet J, og endringen av mastehøyder og traseens plassering vil ikke påvirke dette delområdet i særlig grad.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring Ny trase legges høyere og brattere enn dagens trasé men traséen ligger utenfor dette delområdet og innvirkningen på delområdet vil bli begrenset.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde X: Ubetydelig endring</p> 	<p>0</p> <p>Ingen eller ubetydelig miljøskade</p>

Alternativ 2a, delstrekning A + B + C1

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Ovrisdalen	Stor verdi	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil gå lenger ned mot dalbunnen enn dagens trase, lokalisert til skogsbeltet mellom øvre og nedre del av bebyggelsen i Ovrisdalen.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Tiltaket ligger i nedre del av landskapsrommet i delområdet og rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet dette landskapsrommet.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Mastene vil bli mer synlig fra bebyggelsen i øvre del av Ovrisdalen enn dagens master er, både siden de kommer lenger ned i dalsiden men også siden mastene er høyere og kraftigere enn dagens master. Opplevelsen av landskapet trekkes noe i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være god synlighet fra sør/vestsiden av dalen med opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»).</p> <p>Ny trase legges lavere enn dagens trase, noe som er positivt i forhold til generell synlighet.</p> <p>Når det kommer til utforming blir, som beskrevet tidligere, mastene av lignende mastetype som eksisterende master, men de blir både kraftigere og høyere enn dagens master, noe som påvirker landskapet noe mer i negativ retning enn dagens trase gjør.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»).</p> <p>Tiltaket ligger i nedre del av landskapsrommet i delområdet og rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet dette landskapsrommet. Mastene blir likevel høyere og kraftigere enn dagens master og representerer en forringelse av den arkitektoniske utformingen.</p> <p>Samlet vurdering alt 2a delområde I: Noe forringet</p>	- Noe miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>II</p> <p>Seljadalen</p>	<p>Middels verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil hovedsakelig ligge parallelt med dagens trasé (som skal saneres).</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdets størrelse vil traseen ha en underordnet dimensjon, men siden den går på tvers av landskapsrommet og dalen vil den likevel være et dominerende visuelt element.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger»). I dette delområdet vil tiltaket ligge parallelt med dagens trasé (som skal saneres)</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være god synlighet fra Åse og Hjorthaugrana, opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Noe forringet («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering»). Traseen vil hovedsakelig ligge parallelt med dagens trase, men vil fortsatt bryte opp dalen på tvers.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»). Traseen vil hovedsakelig ligge parallelt med dagens trasé (som skal saneres), men vil fortsatt bryte opp dalen på tvers.</p> <p>Samlet vurdering alt 2a delområde II: Noe forringet</p> 	<p>-</p> <p>Noe miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
For resterende delområder har alternativ 2a samme trase som alternativ 1, og det fylles derfor bare inn verdi, påvirkningsskala og konsekvens for disse delområdene. Når det gjelder tekst henvises det til alternativ 1.			
III Rambera Stølene	Stor verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde III: Ubetydelig endring Alternativ 2a vil ha noe mindre synlighet enn alternativ 1, men samlet sett endrer det ikke vurderingen av delområdet	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
IV KULA Nerøyfjorden	Svært stor verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde IV: Noe forringet 	-- betydelig miljøskade
V Feios-Åfet	Middels verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde V: Noe forringet 	- Noe miljøskade
VI Vidasethovden	Middels verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde VI: Noe forringet 	- Noe miljøskade
VII KULA Balestrand og Vangsnes	Svært stor verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde VII: Ubetydelig endring 	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
VIII Vikøyri	Stor verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde VIII: Noe forringet 	- Noe miljøskade
IX KULA Hove Hopperstad	Svært stor verdi	Samlet vurdering alt 2a delområde IX: Ubetydelig endring 	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
X Bødalen	Middels verdi	<p>Samlet vurdering alt 2a delområde X: Ubetydelig endring</p>	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade

Alternativ 2b, delstrekning A + B + C2

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
I Ovrisdalen	Stor verdi	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren»). Traseen vil gå på andre siden av dalen i forhold til dagens trasé og er lokalisert til skogsbeltet bak gårdene på sør/østsiden av dalen.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet eller er underordnet denne.»). Kraftledningsalternativet ligger i nedre del av landskapsrommet den går igjennom, og rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet landskapsrommet.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Mastene vil bli mer synlig fra bebyggelsen på nordsiden av Ovrisdalen. I tillegg vil tiltaket bli mer synlig som en følge av at mastene er høyere og kraftigere enn dagens master. Mastene blir liggende på «skyggesiden» av dalen og i skogsbeltet i nedre del av terrenget.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være høy synlighet fra sør/vestsiden av dalen med opp mot 31 mastepunkt.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»).</p> <p>Ny trase legges lavere i terrenget enn dagens trase, noe som er positivt i forhold til generell synlighet. Noe annet positivt med denne traséen er at mastene blir liggende på «skyggesiden» av dalen og i skogsbeltet i nedre del av terrenget.</p> <p>Når det kommer til utforming blir, som beskrevet tidligere, mastene av lignende mastetype som eksisterende master. Men de blir både kraftigere og høyere enn dagens master noe som påvirker landskapet noe mer i negativ retning enn dagens trase gjør.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet («Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»).</p> <p>Kraftledningsalternativet ligger i nedre del av landskapsrommet den går igjennom og rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet landskapsrommet. Mastene blir likevel høyere og kraftigere enn dagens master og representerer en forringelse av den arkitektoniske utformingen.</p>	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
		<p>Samlet vurdering alt 2b delområde I: Noe forringet</p>	
<p> Seljadalen</p>	Middels verdi	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Traseen vil krysse Ovrisdalen før den deretter krysser Seljadalen.</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Forringet («Tiltaket dominerer over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdet størrelse vil traseen ha en underordnet dimensjon, men siden den går på tvers av delområdet og dalene vil den likevel være et dominerende visuelt element.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som forringer opplevelsen av delområdet»). Tiltaket vil krysse både Ovrisdalen og Seljadalen, noe som vil bety en forringing av opplevelsen av møtet mellom dalene i delområdet i forhold til dagens situasjon.</p> <p>Opplevelsen av landskapet trekkes i negativ retning sammenlignet med i dag.</p> <p>Basert på teoretisk synlighetskart vil det i dette delområdet være god synlighet fra Åse, med opp mot 31 mastepunkt, i tillegg vil større deler av Ovrisdalen spesielt ha mer visuell påvirkning enn dagens trasé.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Forringet («Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering»). Ny trase legges bryter opp både Ovrisdalen og Seljadalen på tvers.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Forringet («Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design»).</p> <p>Ny trase vil bryte opp både Seljadalen og Ovrisdalen på tvers.</p> <p>Samlet vurdering alt 2b delområde II: Forringet</p>	-- Betydelig miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
For resterende delområder har alternativ 2a samme trase som alternativ 1, og det fylles derfor bare inn verdi, påvirkningsskala og konsekvens for disse delområdene. Når det gjelder tekst henvises det til alternativ 1.			
III Rambera Stølene	Stor verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde III: Ubetydelig endring Alternativ 2a vil ha noe mindre synlighet enn alternativ 1, men samlet sett endrer det ikke vurderingen av delområdet	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
IV KULA Nærøyfjorden	Svært stor verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde IV: Noe forringet 	-- betydelig miljøskade
V Feios-Åfet	Middels verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde V: Noe forringet 	- Noe miljøskade
VI Vidasethovden	Middels verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde VI: Noe forringet 	- Noe miljøskade
VII KULA Balestrand o Vangsnes	Svært stor verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde VII: Ubetydelig endring 	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
VIII Vikøyri	Stor verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde VIII: Noe forringet 	- Noe miljøskade
IX KULA Hove Hopperstad	Svært stor verdi	Samlet vurdering alt 2b delområde IX: Ubetydelig endring 	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
X Bødalen	Middels verdi	<p>Samlet vurdering alt 2b delområde X: Ubetydelig endring</p>	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade

3.3.3 Alternativ 3a og 3b

I dette deltema er ikke trasealternativ 3a og 3b vurdert siden det ikke foreligger nok informasjon til å gjøre en komplett konsekvensutredning av alternativene for tema landskapsbilde.

Det kan likevel sies generelt at disse ville ha slått mer negativt ut enn de andre alternativene i tema landskapsbilde siden de ville ha blitt lokalisert høyt i terrenget og tett på KULA områder.

3.3.4 Tiltakets påvirkninger i anleggsfasen

Prosjektet er i en tidlig fase og det foreligger få detaljer om gjennomføring av anleggsfasen, og det er her kun gjort en kort vurdering av virkningene. Det må iht. gjeldende krav utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan for å håndtere hensynet til miljø og samfunn i anleggsfasen. Dette må da også inkludere hensynet til landskap.

I anleggsfasen vil det kunne være en del aktivitet som følge av transport av mastestål, liner, isolatorer, fundamenter/betong og anleggsutstyr som gravemaskin som må fraktes til masteplassene og transformatorstasjonstomt. Transport vil, der forholdene tillater det, gjennomføres ved bruk av eksisterende veier og i terreng. Forsterkning og utbedring av eksisterende traktor- og skogsbilveier og etablering av nye veier kan være aktuelt. Private bilveier forutsettes benyttet i den grad de inngår som naturlig adkomst til de enkelte mastepunktene (med godkjenning fra grunneier). Transport utenfor traktor- og skogsbilvei vil foregå med terrengkjøretøy i traséen eller i terrenget fra nærmeste vei. Det kan være aktuelt med mindre terrenginngrep for å legge til rette for terrenggående kjøretøy. I nødvendig utstrekning vil det bli supplert med helikoptertransport.

Arbeidet vil generere en del støy, noe støv og lysstøy. Aktivitetene forventes for øvrig å ha liten innvirkning på landskapsbildet. I tillegg vil de være av midlertidig karakter og for en kortere periode.

En eventuell bruk av turveier/turstier innenfor friluftslivsområder vil kunne skape hindringer eller ulemper for de som bruker dem i friluftslivsyemed. Dette og anleggsvirksomhet langs ledningstraseen vil i tillegg kunne gi trafikk og aktiviteter som støyer og gjør områdene mindre attraktive i anleggsfasen. Terrenginngrep i forbindelse med bl.a. mastepunkter samt eventuell hogst for ledningstrase og etablering av ny transformatorstasjon vil kunne gi sår og skader i terrenget som er skjemmende før det er gjort istandsettingstiltak.

Anleggsfasen vurderes å ha liten betydning for konsekvensene for tema landskap, og er derfor ikke vektlagt i konsekvensvurderingene.

3.3.5 Vurdering av samlet konsekvensgrad for alternative kraftledninger tema landskap

Tabell 3-1 gir en vurdering av samlet konsekvensgrad for tema landskap basert på vurderingene av konsekvens for det enkelte delområdet.

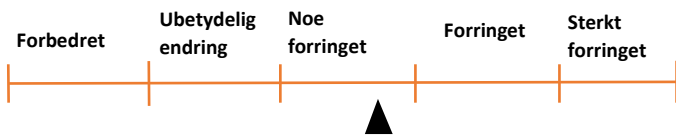
Tabell 3-1. Konsekvensgrad av de tre alternativene på ny 420 kV kraftledning for tema landskap.

Vurderinger	Nullalternativet	Alternativ 1	Alternativ 2a	Alternativ 2b

Konsekvens for delområder	Delområde I	0	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
	Delområde II	0	-- Betydelig miljøskade	- Noe miljøskade	-- Betydelig miljøskade
	Delområde III	0	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
	Delområde IV	0	-- Betydelig miljøskade	-- Betydelig miljøskade	-- Betydelig miljøskade
	Delområde V	0	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade
	Delområde VI	0	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade
	Delområde VII	0	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
	Delområde VIII	0	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade	- Noe miljøskade
	Delområde IX	0	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
	Delområde X	0	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade
Avveininger	Begrunne høy/lav vektlegging av enkelte delområder		Direkte inngrep som påvirker landskapskarakteren og verdien i negativ retning (delområde A, B, C, E, F og H), hvor man også visuelt er tettest på tiltaket, vektlegges høyest.	Direkte inngrep som påvirker landskapskarakteren og verdien i negativ retning (delområde A, B, C, E, F og H), hvor man også visuelt er tettest på tiltaket, vektlegges høyest.	Direkte inngrep som påvirker landskapskarakteren og verdien i negativ retning (delområde A, B, C, E, F og H), hvor man også visuelt er tettest på tiltaket, vektlegges høyest.
	Samlede virkninger		Det er ikke kjent informasjon om ytterligere vedtatte tiltak/ikke-igangsatte utbyggingsplaner langs tiltaket som må hensyntas i konsekvensutredningen og som i vesentlig grad vil påvirke landskap i området.		
Vurdering av samlet konsekvens for miljøtema	Samla konsekvens-grad		Middels negativ konsekvens (-)	Noe negativ konsekvens (-)	Noe negativ konsekvens (-)
	Begrunnelse		For dette alternativet har 4 av 10 delområder blitt vurdert til å få «noe miljøskade (-)», 2 har fått betydelig miljøskade (--), 4 har endt opp på «ubetydelig miljøskade (0)». Det er noe variasjon av grad av miljøskade innenfor kategorien, noe som kan sees av pilene på skalaen under påvirkning/konsekvens per delområde. Dette alternativet får samlet sett mest negativ virkning og anses å være det dårligste alternativet.	For dette alternativet har 5 av 10 delområder blitt vurdert til å få «noe miljøskade (-)», 1 har fått betydelig miljøskade (--), 4 har endt opp på «ubetydelig miljøskade (0)». Det er noe variasjon av grad av miljøskade innenfor kategorien, noe som kan sees av pilene på skalaen under påvirkning/konsekvens per delområde. Dette delområdet får samlet sett minst negativ virkning og anses å være det beste alternativet.	For dette alternativet har 3 av 10 delområder blitt vurdert til å få «noe miljøskade (-)», 2 har fått betydelig miljøskade (--), 5 har endt opp på «ubetydelig miljøskade (0)». Det er noe variasjon av grad av miljøskade innenfor kategorien, noe som kan sees av pilene på skalaen under påvirkning/konsekvens per delområde. Siden område B har fått kategorien «betydelig miljøskade –» anses dette alternativet å være det nest dårligste alternativet. Delområde B får tiltaket tett på og den får en negativ visuell innvirkning i delområdet
Rangering	Rangering	1	4	2	3
	Begrunnelse for rangering	Ingen tiltak er planlagt, området blir som i dag.	Dette delområdet får samlet sett mest negativ virkning og anses å være det beste alternativet.	Dette delområdet får samlet sett minst negativ virkning og anses å være det beste alternativet.	Det er særlig rangering av delområde B som gjør at alternativet kommer dårligere ut enn alternativ 2A.

3.3.6 Ny Vik transformatorstasjon

Alternativ 1 (reinvestering)

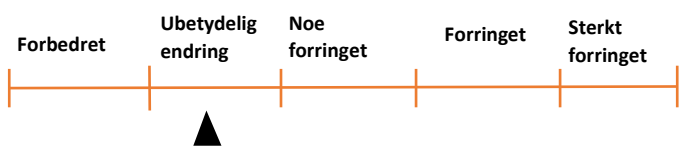
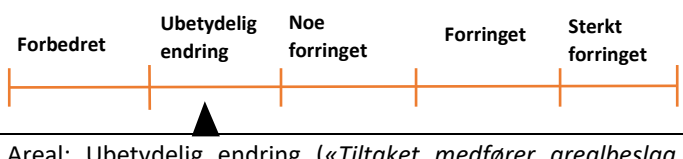
Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>I</p> <p>Ovrisdalen</p>	Stor verdi	<p>Areal: Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatorstasjonen er lokalisert til et område som i dag allerede er benyttet som industri/restareal.</p> <p>Skala/dimensjoner: Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Tiltaket ligger i nedre del av landskapsrommet i delområdet og rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet dette landskapsrommet.</p> <p>Visuell fjernvirkning: Forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Transformatorstasjonen blir godt synlig i dalen og sammen med rasvollen vil det utgjøre et fremmedelement i landskapet.</p> <p>Utforming og lokalisering: Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»).</p> <p>Det er positivt at tiltaket benytter et areal som allerede i dag er delvis nedbygd.</p> <p>Arkitektonisk utforming: Noe forringet Tiltaket bryter med landskapsbildet i området i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde I: Noe forringet</p> 	- Noe miljøskade
<p>II</p> <p>Seljadalen</p>	Middels verdi	<p>Areal: Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p>Skala/dimensjoner: Ubetydelig endring («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Transformatorområdet blir en ubetydelig endring i forhold til delområdet Seljadalen</p> <p>Visuell fjernvirkning: Ubetydelig endring («Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger»). Tiltaket vil være lite synlig fra Seljadalen.</p> <p>Utforming og lokalisering: Ubetydelig endring («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering»).</p> <p>Arkitektonisk utforming: Ubetydelig endring Tiltaket vil ha liten innvirkning i delområde Seljadalen</p>	0 Ingen eller ubetydelig miljøskade

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
		<p>Samlet vurdering alt 1 delområde II: Ubetydelig endring</p> 	
<p>III Rambera Stølene</p>	<p>Stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Transformatorområdet blir en ubetydelig endring i forhold til delområdet Seljadalen</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet.»). Tiltaket vil være godt synlig fra Ramberastølene.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering.»).</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring Tiltaket vil ha liten innvirkning i delområde Rambera stølene</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde III: Ubetydelig endring</p> 	<p>0 Ingen eller ubetydelig miljøskade</p>
<p>X Bøadalen</p>	<p>Middels verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Forringet («Tiltaket dominerer over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdets størrelse vil transformatoren ha en underordnet dimensjon. Det er likevele vurdert slik at transformatoren forringer delområdet på grunn av sin dominerende visuelle påvirkning fra delområdet J.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> sterkt Forringet («Tiltaket har betydelige visuelle virkninger»). Transformatorstasjonen vil være svært synlig fra utkikkspunkt langs riksveien og vil sterkt forringe opplevelsen av delområdet Ovrisdalen sett fra riksveien.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Forringet («Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og medfører fragmentering.»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil medføre en brytning med opplevelsen av landskapet slik det fremstår i dag.</p>	<p>-- betydelig miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
		<p><u>Arkitektonisk utforming:</u> forringet («Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil medføre en brytning med opplevelsen av landskapet slik det fremstår i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 1 delområde X: Forringet</p>	

Alternativ 2 (Refsdal nord)

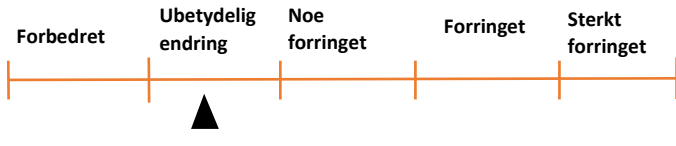
Delområde	Verdi	Påvirkning
<p>I</p> <p>Ovrisdalen</p>	Stor verdi	<p><u>Areal:</u> Forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatorstasjonen er lokalisert til et område som i dag er dyrket mark uten inngrep</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»).</p> <p>Tiltaket ligger i nedre del av landskapsrommet i delområdet og rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet dette landskapsrommet.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Transformatorstasjonen blir noe skjult for innsyn av Vårberget.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»).</p> <p>Det er positivt at tiltaket ligger delvis skjult for innsyn av Vårberget.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet</p> <p>Tiltaket bryter med landskapsbildet i området i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 2 delområde I: Noe forringet</p>
<p>II</p> <p>Seljadalen</p>	Middels verdi	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Transformatorområdet blir en ubetydelig endring i forhold til delområdet Seljadalen</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger»). Tiltaket vil være lite synlig fra Seljadalen.</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning
		<p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering»).</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring Tiltaket vil ha liten innvirkning i delområde Seljadalen</p> <p>Samlet vurdering alt 2 delområde II: Noe forringet</p>
<p>III</p> <p>Rambera Stølene</p>	Stor verdi	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Transformatorområdet blir en ubetydelig endring i forhold til delområdet Seljadalen</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet.»). Tiltaket vil være godt synlig fra Ramberastølene.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering.»).</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring Tiltaket vil ha liten innvirkning i delområde Rambera stølene</p> <p>Samlet vurdering alt 2 delområde III: Ubetydelig endring</p>
<p>X</p> <p>Bødalen</p>	Middels verdi	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Forringet («Tiltaket dominerer over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdets størrelse vil transformatoren ha en underordnet dimensjon. Det er likevel vurdert slik at transformatoren forringer delområdet på grunn av sin dominerende visuelle påvirkning fra delområdet J.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> sterkt Forringet («Tiltaket har betydelige visuelle virkninger»). Transformatorstasjonen vil være svært synlig fra utkikkspunkt langs riksveien og vil sterkt forringe opplevelsen av delområdet Ovrisdalen sett fra riksveien.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Forringet («Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og medfører fragmentering»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil medføre en brytning med opplevelsen av landskapet slik det fremstår i dag.</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning
		<p><u>Arkitektonisk utforming:</u> forringet («Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil medføre en brytning med opplevelsen av landskapet slik det fremstår i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 2 delområde X: Forringet</p>

Alternativ 3 (Refsdal vest)

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
<p>I</p> <p>Ovrisdalen</p>	Stor verdi	<p><u>Areal:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatorstasjonen er lokalisert til et skogs/utmarksområde bak dagens transformatorstasjon</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Rommets dimensjoner vil gjøre at tiltaket blir underordnet dette landskapsrommet.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil være noe synlig fra øvrig delområde, men vil være delvis skjult bak Vårberget</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering»).</p> <p>Det er positivt at tiltaket ligger delvis skjult for innsyn av Vårberget, men det ligger forholdsvis høgt og eksponert i dalen.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Noe forringet Tiltaket bryter med landskapsbildet i området i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 3 delområde I: Noe forringet</p>	- Noe miljøskade
<p>II</p> <p>Seljadalen</p>	Middels verdi	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p>	0 Ubetydelig endring

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
		<p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Transformatorområdet blir en ubetydelig endring i forhold til delområdet Seljadalen</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger»). Tiltaket vil være lite synlig fra Seljadalen.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering»).</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring Tiltaket vil ha liten innvirkning i delområde Seljadalen</p> <p>Samlet vurdering alt 3 delområde II: Ubetydelig endring</p> 	
<p>III</p> <p>Rambera Stølene</p>	<p>Stor verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala»). Transformatorområdet blir en ubetydelig endring i forhold til delområdet Seljadalen</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> noe forringet («Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet.»). Tiltaket vil være godt synlig fra Ramberastølene.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering.»).</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> Ubetydelig endring Tiltaket vil ha liten innvirkning i delområde Rambera stølene</p> <p>Samlet vurdering alt 3 delområde III: Ubetydelig endring</p> 	<p>0</p> <p>Ingen eller ubetydelig miljøskade</p>
<p>X</p> <p>Bødalen</p>	<p>Middels verdi</p>	<p><u>Areal:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig negativ påvirkning på landskapskarakteren»).</p> <p>Transformatoren ligger utenfor selve delområdet</p> <p><u>Skala/dimensjoner:</u> Forringet («Tiltaket dominerer over landskapets skala»). Sett i forhold til delområdets størrelse vil transformatoren ha en</p>	<p>--</p> <p>betydelig miljøskade</p>

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
		<p>underordnet dimensjon. Det er likevel vurdert slik at transformatoren forringer delområdet på grunn av sin dominerende visuelle påvirkning fra delområdet J.</p> <p><u>Visuell fjernvirkning:</u> sterkt Forringet («Tiltaket har betydelige visuelle virkninger»). Transformatorstasjonen vil være svært synlig fra utkikkspunkt langs riksveien og vil sterkt forringe opplevelsen av delområdet Ovrisdalen sett fra riksveien.</p> <p><u>Utforming og lokalisering:</u> Forringet («Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og medfører fragmentering»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil medføre en brytning med opplevelsen av landskapet slik det fremstår i dag.</p> <p><u>Arkitektonisk utforming:</u> forringet («Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design»).</p> <p>Transformatorstasjonen vil medføre en brytning med opplevelsen av landskapet slik det fremstår i dag.</p> <p>Samlet vurdering alt 2 delområde X: Forringet</p>	

Vurderinger		Nullalternativet	Stasjonsalternativ 1 (reinvestering)	Stasjonsalternativ 2 (Refsdal Nord)	Stasjonsalternativ 3 (Refsdal vest)
Konsekvens for delområder	Delområde A Ovrisdalen	0	Noe miljøskade (-)	Noe miljøskade (-)	Noe miljøskade (-)
	Delområde B Seljadalen	0	Ingen eller ubetydelig miljøskade 0	Ingen eller ubetydelig miljøskade 0	Ingen eller ubetydelig miljøskade 0
	Delområde C Ramberstølane	0	Ingen eller ubetydelig miljøskade 0	Ingen eller ubetydelig miljøskade 0	Ingen eller ubetydelig miljøskade 0
	Delområde J Bødalen	0	Betydelig miljøskade (--)	Betydelig miljøskade (--)	Betydelig miljøskade (--)
Avveininger	Begrunne høy/lav vektlegging av enkelte delområder		Tiltaket vil være svært synlig både fra utsiktspunktet langs riksvegen og fra deler av Ovrisdalen.	Tiltaket vil være svært synlig både fra utsiktspunktet langs riksvegen og fra deler av Ovrisdalen.	Tiltaket vil være svært synlig både fra utsiktspunktet langs riksvegen og fra deler av Ovrisdalen.
	Samlede virkninger				
Vurdering av samlet konsekvens for miljøtema	Samla konsekvens-grad		(-) Noe negativ konsekvens	(-) Noe negativ konsekvens	(-) Noe negativ konsekvens
	Begrunnelse		Transformatorstasjonen representerer en negativ endring for landskapsbilde i Ovrisdalen, men er samtidig til dels	Transformatorstasjonen representerer en negativ endring for landskapsbilde i Ovrisdalen, men er samtidig til dels underordnet skalaen i landskapsområdet.	Transformatorstasjonen representerer en negativ endring for landskapsbilde i Ovrisdalen, men er samtidig til dels underordnet skalaen i landskapsområdet.

Vurderinger		Nullalternativet	Stasjonsalternativ 1 (reinvestering)	Stasjonsalternativ 2 (Refsdal Nord)	Stasjonsalternativ 3 (Refsdal vest)
			underordnet skalaen i landskapsområdet.		
Rangering	Rangering	1	2	3	4
	Begrunnelse for rangering		Tiltaket vil ta i bruk allerede eksisterende industriområde og vil i mindre grad enn de andre alternativene bruke nytt areal	Tiltaket vil delvis bli skjult av terrengformasjonene i Ovrisdalen	Tiltaket ligger mest eksponert i forhold til synlighet i Ovrisdalen

3.3.7 Andre hensyn som er relevante for beslutningstaker

Rundskrivet *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis, T-2/16*, gir en tematisk gjennomgang av de særlig viktige nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet som skal legges til grunn ved vurdering av planforslag og tiltak og innsigelser mot disse. Rundskrivet er ikke en uttømmende gjennomgang av alle forhold som kan gi grunnlag for innsigelse på miljøområdet.

Jf. rundskrivets kapittel 3.9 skal innsigelse vurderes når planforslaget kommer i konflikt med «Kulturhistoriske verdier og naturmangfoldverdier knyttet til landskap». I dette kapittelet er det skrevet at «Innsigelse skal vurderes når planforslaget vil komme i konflikt med:

Verdensarvområder (Bergstaden Røros, Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap – Geirangerfjorden, Nærøyfjorden og Industriarven Rjukan-Notodden).

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA), jf. kartlag i Askeladden.

Nasjonale kulturhistoriske bymiljøer, jf. NB!registeret.

Helhetlige kulturlandskap av nasjonal eller vesentlig regional interesse, herunder utvalgte kulturlandskap i jordbruket, jf. Naturbase.

Landskap kartlagt etter NiN av nasjonal eller vesentlig regional verdi, der slik verdsetting foreligger.

Landskap der de samlede kulturhistoriske verdiene og naturmangfoldverdiene vurderes å utgjøre en miljøverdi av nasjonal eller vesentlig regional interesse.»

Tiltakets influensområde omfatter tre KULA-områder (delområde IV KULA Nærøyfjorden, delområde VII KULA Balestrand og Vangsnes, delområde IX KULA Hove Hopperstad). KULA-områdene er imidlertid i høringsfasen og ikke ennå vedtatt.

3.4 Avbøtende tiltak

3.4.1 Begrense inngrep

Nødvendig bredde på ryddebeltet bør vurderes for å unngå unødig hogging og fremheving av traseen i skogsområdene inn mot de to stasjonsområdene. En bevisst behandling av vegetasjonen langs ledningen bør ivaretas gjennom skjøtselsplaner for rydding og ved avtaler med skogeiere.

For permanente og midlertidige anleggsdeler er det viktig å begrense permanente sår som skjæringer og fyllinger. Veitraseer kan eksempelvis stikkes på stedet der topografi og vegetasjon kan være utfordrende. Av hensyn til kjøreskader i myr bør arbeidene utføres på frossen mark dersom grunnen består av myr. Dette vil variere noe fra år til år med værforholdene. Valg av kjøretøy med lavt marktrykk og bruk av sprengmatter eller annet kjøreunderlag i særlig svake partier vil også forebygge terrengskader.

3.4.2 Topografi- og landskapstilpasning

På steder der kraftledningen kan bli dominerende mot horisonten eller andre sårbare elementer bør linjeføringen legges slik at den best mulig underordner seg landskapet og blir minst mulig synlig.

3.4.3 Fargebruk og materialvalg samt fargesetting av master, ledninger og isolatorer

Det bør velges materialer som er tilpasset omgivelsene, og farger på bygg og komponenter bør tones ned slik at de tilpasses landskap og vegetasjon.

Fargesetting av master, ledninger og isolatorer kan være aktuelt i mindre landskapsrom og ved nærføring i skogbevokste områder. Hvilke master som bør farges bør utredes i forbindelse med utarbeidelsen av miljø-, transport og anleggsplan for tiltaket.

3.4.4 Tilbakeføring av berørte områder

Områder som er berørt ved anlegging av kraftledningen skal tilbakeføres og tilpasses omkringliggende landskap. All berørt natur bør restaureres tilbake til opprinnelig terreng og naturtype etter inngrepene. Stedegne vekstmasser bør tas vare på og brukes i revegeteringen.

3.5 Oppfølgende undersøkelser

Ingen oppfølgende undersøkelser er foreslått.